

**Пролонговані методичні форми підвищення кваліфікації
у КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» у 2023 році**

1. Школи педагогічної майстерності

- 1.1. Школа ефективного управління закладом загальної середньої освіти.
- 1.2. Школа педмайстерності вчителя-предметника за темою «Інтеграція ключових умінь XXI століття в навчальні предмети Нової української школи»
- 1.3. Школа розвитку професійної компетентності вчителя хімії «Пріоритетні напрями викладання хімії в контексті концепції «Нова українська школа»
- 1.4. Школа розвитку професійної компетентності вчителя фізики за темою «Розвиток професійної компетентності вчителя фізики в умовах упровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти».
- 1.5. Школа моніторингу якості освіти «Ризико-орієнтований підхід в аналітичній діяльності закладу освіти».
- 1.6. Школа молодого фахівця «Основи бібліотечної професії».
- 1.7. Школа молодого фахівця психологічної служби «Розвиток професійної компетентності молодого фахівця психологічної служби».
- 1.8. Школа фахівця (консультанта) інклюзивно-ресурсного центру «Розвиток професійної компетентності фахівця (консультанта) інклюзивно-ресурсного центру».

2. Тематичні майстерні

- 2.1. Тематичної майстерні класного керівника «Превентивне виховання в роботі класного керівника на засадах педагогіки партнерства».
- 2.2. Педагогічна майстерня «Формування емоційного інтелекту на уроках української мови та літератури як основа загальної та професійної культури особистості».
- 2.3. Педагогічна майстерня «Природнича освіта НУШ. Планування освітньої діяльності на уроках інтегрованого курсу «Довкілля» у 5–6 класах».
- 2.4. Педагогічна майстерня «Географічна освіта НУШ. Планування освітньої діяльності на уроках географії у 6 класі на основі академічної свободи у виборі форм та методів навчання».

3. Нетворкінги

- 3.1. Методичний нетворкінг «STEM-освіта в Новій українській школі».
- 3.2. Освітній нетворкінг «Інтеграція підприємливості і фінансової грамотності в освітні галузі відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти».

4. Методичний колоквиум

- 4.1. Методичний колоквиум «Організація діяльності психологічних служб на сучасному етапі реформування системи освіти в Україні у воєнний та післявоєнний період».

5. Воркшопи

- 5.1. Воркшоп для вчителів української мови та літератури, зарубіжної літератури «Створення навчальних програм на основі модельних».
- 5.2. Воркшоп за темою «Забезпечення розвитку дітей старшого дошкільного віку відповідно до вимог Нової української школи в сучасних умовах».
- 5.3. Методичний воркшоп за темою «Сучасні концепти діяльності вчителя технологічної освітньої галузі».

6. Методичні кластери

- 6.1. Методичний кластер за темою «Формування ціннісної сфери школяра: інноваційність, комунікативність, взаємодія».
- 6.2. Інноваційний методичний кластер «Механізми розвитку позашкільної освіти в умовах воєнного стану».
- 6.3. Інноваційний методичний кластер «Заклад позашкільної освіти як простір виховання громадянина-патріота».

7. Віртуальний діалог

- 7.1. Віртуальний діалог «Громадянська освіта в Новій українській школі».

8. Мистецький ХАБ

- 8.1. Мистецький ХАБ «Формування медіаграмотності на уроках Мистецтва»

9. Методичне кафе

- 9.1. Методичне кафе за темою «Освітні інновації в професійній діяльності вчителя початкових класів»

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ 14 «Школи управлінських кадрів»**

**Програма
Школи ефективного управління
закладом загальної середньої освіти**

**Компонент комплексної програми
підвищення кваліфікації
керівників закладів загальної
середньої освіти**

Актуальність. Програму Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти на 2023 рік розроблено на основі типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки від 16.09.2022 № 817, Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки від 12.10.2022 № 905, освітньої програми курсів підвищення кваліфікації за темою «Ключові питання управлінської діяльності керівника ЗЗСО» (для новопризначених директорів і заступників з НВР ЗЗСО).

Програмою враховані основні положення законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників», наказу Міністерства розвитку економіки України від 17 вересня 2021 року № 568-21 «Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність закладів освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних кращих практик у галузі менеджменту освіти та професійного розвитку керівних кадрів в галузі освіти.

Роботу Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти (далі – Школи) організовано у межах реалізації регіональних Проєктів «Підвищення ефективності професійної майстерності (управлінської діяльності) керівників закладів загальної середньої освіти у позакурсний період», «Модернізація освітнього простору Харківської області в умовах децентралізації», Регіонального проєкту підвищення якості освіти «Освітній технопарк Харківщини – 2030».

Актуальність програми зумовлена швидкими змінами в соціально-економічному, політичному житті країни, викликами глобалізації, цифровізації, поступовим переходом до децентралізації суспільства, війною в Україні. Сучасний керівник закладу освіти має бути готовим до управління закладом освіти на засадах сучасної теорії менеджменту, організації освітнього процесу за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти.

Воєнний стан в Україні висуває нові вимоги до особистості керівника та його ролі в захисті української освіти і культури, історії України, реформування системи управління шкільною освітою. Концепція нової української школи, яка базується на компетентнісному і персоналізованому підходах, вимагає здійснення управлінських трудових функцій керівника відповідно до вимог професійного стандарту.

– **Метою** програми Школи є формування професійних компетентностей новопризначених керівників (директорів і заступників директорів з НВР закладів загальної середньої освіти):

- нормативно-правова компетентність;
- компетентність стратегічного управління закладом освіти;
- компетентність стратегічного управління персоналом;
- компетентність забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства;
- інклюзивна компетентність;
- проєктувальна компетентність;
- інформаційно-цифрова компетентність.

Основні завдання програми:

- забезпечити розвиток ціннісного ставлення керівників закладів освіти до управлінської діяльності в умовах соціальних та освітніх змін;
- поглибити й розширити практичні знання й уміння керівників закладів загальної середньої освіти з питань сучасного освітнього менеджменту, що забезпечує якісні зміни в організації освітньої діяльності;
- удосконалити вміння керівників із ефективного управління закладом загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектору розвитку;
- сприяти формуванню стратегії розвитку автономії закладу освіти, розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Очікувані результати навчання – розвиток загальних компетентностей (громадянська, соціальна, культурна, когнітивна, підприємницька) і таких професійних компетентностей керівників ЗЗСО, як:

- нормативно-правова компетентність – здатність керуватися у своїй діяльності нормативно-правовими документами в галузі освіти;
- компетентність стратегічного управління закладом освіти – здатність визначати стратегію розвитку закладу освіти, здійснювати стратегічне планування;
- компетентність стратегічного управління персоналом – здатність ефективно управляти персоналом;
- компетентність забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти – здатність забезпечувати організацію якісного освітнього процесу, проводити внутрішній моніторинг якості освіти;
- компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства – здатність організовувати ефективну роботу колективу закладу освіти на засадах відкритості й толерантності, здійснювати прозору та відкриту інформаційну політику;
- інклюзивна компетентність – здатність до організації забезпечення інклюзивного навчання, психолого-педагогічного супроводу учнів із особливими потребами в умовах дистанційного та змішаного навчання;
- проєктувальна компетентність – здатність використовувати проєктувальні технології в управлінській діяльності;
- інформаційно-цифрова компетентність – здатність орієнтуватися в освітньому просторі, ефективно використовувати електронні (цифрові) управлінські ресурси, створювати електронне (цифрове) освітнє середовище.

Термін роботи: 2023 рік.

Періодичність: 12 науково-практичних вебсемінарів: 60 годин (2 кредити ЄКТС).

Форми роботи: вебсемінари в дистанційному форматі.

Керівник: Єжелей Віктор, завідувач Центру організаційно-методичної роботи з керівними кадрами

ПЛАН
Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти

№ з/п	Тема	К-ть годин	Термін	Відповідальні та виконавці
1.	Установче заняття. Ознайомлення з програмою та регламентом роботи Школи ефективного управління закладом загальної середньої освіти. Реєстрація та анкетування слухачів.		Січень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Смирнова М.Є.
2.	Науково-практичний вебсеминар «Професійний стандарт керівника (директора) закладу загальної середньої освіти. Розвиток загальних компетентностей керівника ЗЗСО»	5	Лютий	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Смирнова М.Є. Байназарова О.О. Большукіна А.В.
3.	Науково-практичний вебсеминар «Професійний стандарт керівника (директора) закладу загальної середньої освіти. Загальні функції управління, трудові функції керівника. Управлінське рішення.	5	Лютий	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Смирнова М.Є. Байназарова О.О.
4.	Науково-практичний вебсеминар «Стратегія розвитку автономії закладу освіти, стратегічне планування в умовах воєнного стану».	5	Лютий	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Смирнова М.Є. Байназарова О.О.
5.	Науково-практичний вебсеминар «Нормативно-правові аспекти роботи з кадрами закладу освіти. Організація та проведення атестації і сертифікації педпрацівників»	5	Березень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Смирнова М.Є.
6.	Науково-практичний вебсеминар «Ефективні шляхи і способи формування системи професійного розвитку керівників та педагогів закладів освіти»	5	Березень	Остапенко А.С. Лузан Л.О. Єжелей В.М. Смирнова М.Є. Папернова Т.В. Байназарова О.О.
7.	Науково-практичний вебсеминар «Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Внутрішній моніторинг якості освіти»	5	Березень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Смирнова М.Є. Вольянська С.Є. Капустін І.В.
8.	Науково-практичний вебсеминар «Управління якістю освітньої діяльності. Механізми та етапи створення освітньої програми. Академічна доброчесність»	5	Квітень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Смирнова М.Є. Посмітна Ю.А.

9.	Науково-практичний вебсеінар «Документообіг у закладі освіти. Створення нормативних документів закладу освіти на основі чинного законодавства України»	5	Квітень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Смирнова М.Є.
10.	Науково-практичний вебсеінар «Інформаційно-цифрова компетентність керівника в організації управління життєдіяльністю закладу освіти»	5	Квітень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Смирнова М.Є. Ставицький С.Б.
11.	Науково-практичний вебсеінар «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах війни. Організація освітнього середовища вільного від насильства і булінгу»	5	Травень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Байназарова О.О. Носенко В.В.
12.	Науково-практичний вебсеінар «Нормативно-правові й організаційно-методичні основи безпечного освітнього середовища та організації інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами.»	5	Травень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Лященко В.М. Байназарова О.О. Смирнова М.Є.
13.	Науково-практичний вебсеінар «Безперервний власний розвиток – головна риса сучасного керівника. Вернісаж кращих практик управління ЗЗСО»	5	Травень	Остапенко А.С. Єжелей В.М. Смирнова М.Є.
Усього		60		

Використані джерела

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР;
2. Стаття 53. Кожен має право на освіту.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Конвенція про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів) від 13.12.2006 у редакція від 06.07.2016
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
4. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX
6. Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
7. Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>
8. Закони України від 22.05.2022 № 2263-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2263-20#n5>
9. Указ Президента України №195/2020 від 25.05.2020 Про «Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі»
<https://www.president.gov.ua/documents/1952020-33789>
10. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#n10>

11. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 року № 988-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
12. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи. – Київ: МОНУ, 2016. – 36 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
13. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / за заг. ред. Н. М. Бібік. – Київ: Літера, 2018. – 160 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf>
14. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей. – Київ, 2018. – 40 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvitakoms.at.ua/Dokumentu/2019-2020/programa_u_postupi_do_cinnostej.pdf
15. Ціннісні орієнтири сучасної української школи. – Київ: МОНУ, 2019. – 63 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/Presentasia-Roman-Stesichin.pdf>
16. Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 30.11.2020 № 1480. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1480729-20#n10>
17. Типове положення про атестацію педагогічних працівників <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1255-10#Text>
18. Постанови Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 № 963 «Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-2000-%D0%BF#Text>
19. Постанови Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1109 «Про затвердження переліку кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників та порядку їх присвоєння» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-2015-%D0%BF#Text>
20. Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
21. Наказ МОНУ від 26.09.2005 № 557 «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1130-05#Text>
22. Лист МОНУ від 10.02.2022 № 1/2338-22 «Про атестацію педагогічних працівників» <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-atestaciyu-pedagogichnih-pracivnikiv>
23. Лист МОНУ від 15.03.2022 № 1/3454-22 «Про перенесення атестації педагогічних працівників у 2022 році» <https://eo.gov.ua/atestatsiia-pedahohichnykh-pratsivnykiv-mozhe-butyu-perenesena-na-rik-iakshcho-ii-nemozhlyvo-provesty-v-zaplanovani-terminy/2022/03/21/>
24. Лист МОН від 06.07.2022 № 4/1513-22 «Про підтвердження кваліфікаційних категорій педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти» <https://www.schoollife.org.ua/pro-pidtvrdzhennya-kvalifikatsijnyh-kategorij-pedagogichnyh-pratsivnykiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osvity/>
25. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. Розпорядження КМУ від 14.12.2016 № 988-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249613934>
26. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи. Методичні рекомендації./ Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. – К., 2019. – 47 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
27. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2020/07/13/2020-07-13-avtonomy.pdf>

28. Автономія опорної школи і механізми її забезпечення / Наталія Клокар, Григорій Науменко, Лілія Гунько // Рідна школа. – 2018. – № 5-8. – С. 19 – 24. – [Електронний ресурс].
29. Академічна свобода та автономія закладу освіти: межі здійснення / Наталія Давидова // Цивільне право і процес. – 2018. – № 6. – С. 21-24. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/6/5.pdf>
30. Актуальні проблеми управління освітою і навчальними закладами: зб. наукових праць / за заг. ред. Мартинець Л. А. – Вип. 1. Ч. 1. – Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. – 172 с.
31. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О.О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. – 2-ге видання, перероб. і доп. – Київ, Державна служба якості освіти, 2021. – 350 с. https://sqe.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/08/Abetka_dyrektora_2021_SQE_SURGe.pdf
32. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. – Київ, Державна служба якості освіти, 2020. – 240 с.
33. https://sqe.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/04/Abetka_dlya_Direktora_2020_SQE.pdf
34. Інституційний аудит школи: що варто знати засновнику закладу загальної середньої освіти. – Київ, Державна служба якості освіти, 2021. – 19 с.
35. https://sqe.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/11/Instituciyniy_audit_gromadam_SURGe-SQE_2021.pdf
36. Івасів О. В. Управління проєктами у закладі освіти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
37. http://dSPACE.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/17176/1/4_Ivasiv.pdf
38. Мармаза О.І. Стратегічний менеджмент / О.І. Мармаза. – Х.: ТОВ «Планета-принт», 2015. – 103 с.
39. Мартинець Л.А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посібник / Л.А. Мартинець. – Вінниця, 2018. – 196 с.
40. Особистість на шляху до духовних цінностей: інноваційна практика, набутий досвід: збірник матеріалів ІV Всеукраїнської науково-практичної конференції / упоряд. Л. В. Антонюк; за ред. А. Л. Черній. Рівне: РОІППО, 2022. 92 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://roippo.org.ua/upload/iblock/7d0/zb_rnik-materal_v.pdf
41. Організаційна культура закладу загальної середньої освіти як об'єкт моделювання та змістова компонента підручника для керівника закладу освіти / Вероніка Нідзієва // Проблеми сучасного підручника. – 2020. – № 24. – С. 194 – 204.
42. Організаційна культура в начальному закладі: переваги формування. Сайт ПРО.СВІТ Центр інноваційної освіти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://prosvitcenter.org/org-kultura>
43. Спільні цінності – продуктивна школа. Сайт НУШ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/view/spilni-tsinnosti-produktyvna-shkola/>
44. Повноваження ОМС щодо забезпечення якісної освіти: Порадник для голів та управлінців освітою територіальних громад / Байтемірова Н., Гурак Р., Бондар А., Вергун Ю. / за заг. ред. Протасової Н., Полторак В., Жабенко Л., Михайлової Т. – К. : Швейцарсько-український проєкт DECIDE – «Децентралізація для розвитку демократичної освіти», 2021. – 52 с.
45. https://sqe.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/07/Povnovazhennya_OMS_zabezpechennya_yakosti_osti-2021.pdf
46. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проєктами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів / З. В. Рябова, А. Б. Єрмоленко, Т. А. Махія та ін.; за заг. ред. академіка В. В. Олійника, маг. Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; КультурКонтакт Австрія. – К., 2016. – 118 с.
47. https://drive.google.com/file/d/1aWnUM_3NEV0NuEOLN8Hmk01vevFTqDZ/view
48. Рябова З. В. Менеджмент інноваційних освітніх проєктів. Електронний фаховий журнал «Теорія та методика управління освітою». – 2019. – Том 1 (22). – 16 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_22/%D0%A0%D1%8F%D0%B1%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf

49. Розділ сайту Освітнього омбудсмена України, в якому зібрані юридичні роз'яснення, корисна інформація, пропозиції щодо вирішення основних освітніх питань та захисту прав в освіті в умовах воєнного стану.

50. <https://eo.gov.ua/osvita-v-umovakh-voiennoho-stanu/2022/04/11/>

51. Сайт Швейцарсько-українського проекту DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти», який спрямований на підтримку реформ в освіті та процесів децентралізації для розвитку в Україні ефективної системи управління освітою. Головна мета проекту DECIDE – допомогти жителям територіальних громад долучитися до демократичного врядування та отримати рівний доступ до якісної освіти. <https://decide.in.ua/>

52. Особливості функціонування закладів освіти. Фінансова автономія шкіл. DECIDE. 03.2021.

<https://decide.in.ua/wp-content/uploads/2021/03/finasova-avtonomiya-shkil.pdf>

53. Сайт освітнього омбудсмена України. Як фінансова автономія закладів освіти впливає на якість освіти та збір коштів із батьків. 20.12.2021.

<https://eo.gov.ua/yak-finasova-avtonomiia-zakladiv-osvity-vplyvaie-na-iakest-osvity-ta-zbir-koshtiv-iz-batkiv/2021/12/20/>

54. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 року № 988-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249613934>

55. Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»: Розпорядження КМУ від 13 грудня 2017 р. № 903-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2017-%D1%80>

56. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти: Постанова КМУ від 21.02.2018 № 87 (зі змінами). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>

57. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти: Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898 (зі змінами) (якою затверджено Державний стандарт базової середньої освіти). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16>

58. Про затвердження Примірного положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти: Наказ МОН від 16.04.2018 № 372. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0372729-18#Text>

59. Нова школа у нових громадах: посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. – К., 2017. – 128 с.

https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/13/Posibnyk_z_efektyvnoho_upravlinnia_osvityu_v_OTG.pdf

60. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти»: Наказ Міністерства економіки України від 17.09.2021 № 568-21. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh-standartu-keriv.22.09.pdf>

61. Методичні рекомендації щодо застосування професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти». – Київ, Український інститут розвитку освіти, 2021. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/metod.rekom.pdf>

62. Нові вимоги до компетентностей керівників шкіл в Україні: посібник для слухачів закладів післядипломної педагогічної освіти, керівників закладів загальної середньої освіти, здобувачів вищої освіти за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами». – Київ – Одеса, 2018. – 78 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/712155/1/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D0%B2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8%20book%20WEB.pdf>

63. Професіоналізм, інновації, творчість – основа розвитку потенціалу учителя Нової української школи: матеріали форуму інновації (05.06.2020, м. Луцьк) / укладачі: Н.А. Поліщук, В.В. Камінська. – Луцьк: Волинський ІППО, 2020. – 244 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vippo.org.ua/files/silskashkola/4--1606811795567332.pdf>

64. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : навч. посібник / Л.А. Мартинець. – Вінниця, 2018. – 196 с.
65. Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія / за заг. редакцією В.П. Кравця, Г.М. Мешко. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. – 310 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/16323/1/Monograf_Meshko_in_2020.pdf
66. Статті з колективної монографії: Груць Г.М. Управлінська культура керівника закладу загальної середньої освіти: шляхи формування. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/17186/1/14_Hruts.pdf
67. Темченко О.В. Інноваційна компетентність керівника закладу освіти як складова його інноваційної культури.

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ II «Якісна освіта»**

ПРОГРАМА

**школи педмайстерності вчителя-предметника за темою «Інтеграція ключових умінь
XXI століття в навчальні предмети Нової української школи»**

**Компонент комплексних програм
підвищення кваліфікації педагогічних
працівників із фізичної культури;
освітньої галузі «Мистецтво»;
трудового навчання та технологій;
української мови та літератури;
іноземних мов; зарубіжної літератури**

Актуальність. Поступове входження України в європейський та світовий простір характеризується переосмисленням, а потім і впровадження європейських та світових стандартів освіти.

Перед сучасною школою постає завдання виховати особистість, здатну до життєтворчої діяльності. Така особистість зуміє правильно обрати свій шлях у житті, зважаючи на власні можливості; буде ставити перед собою завдання самовдосконалення й саморозвитку, що стане запорукою успіху в різних сферах діяльності. Сучасний світ пред'являє високі вимоги до діяльності людини, конкурентоспроможною може бути лише по-справжньому компетентна особистість, яка володіє ключовими вміннями XXI століття.

Ключові вміння – це надпредметні (міжпредметні) компетентності, що визначаються як здатність людини здійснювати складні поліфункціональні, поліпредметні, культуродоцільні види діяльності, ефективно розв'язуючи відповідні проблеми.

Ключові вміння займають особливе місце у всій системі освіти, оскільки пов'язані більше з особистісними якостями і здібностями людини, ніж із певними галузевими знаннями чи певними професійними навичками. До того ж ключові вміння – це здатність людини діяти на основі отриманих знань, вирішувати поставлені проблеми і завдання, що вказує на практичну сутність названої педагогічної категорії.

Відповідно до Концепції «Нова українська школа» (2016) та Закону України про освіту (2017) ключові вміння, як-от вміння вчитися, критично мислити, розв'язувати проблеми, працювати в команді, спілкуватися, обробляти інформацію, проявляти креативність тощо, є основою для формування компетентностей особистості для життя.

Від професійної компетентності вчителя залежить формування конкурентоздатності, ключових компетентностей учнів.

Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736 від 23 грудня 2020 року затверджено професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)».

Документ визначає **загальні** (громадянська, соціальна, культурна, лідерська та підприємницька) **і професійні компетентності вчителя**. Серед них є такі:

- здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей;
- здатність розвивати в учнів критичне мислення;
- здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності;
- здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі
- здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів;

Виходячи з цього, пріоритетними напрямками роботи школи педмайстерності вчителя-предметника є:

- розвиток уміння управляти власним професійним розвитком;
- формування вміння вести дослідницьку роботу, що є частиною професійного розвитку;
- розвиток уміння застосовувати технології розвитку в учнів критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії
- апробація та введення нових освітніх технологій, у тому числі використання цифрових пристроїв, їх базового програмного забезпечення; робота з операційними системами, онлайн-сервісами, застосунками, файлами, мережею Інтернет

В умовах, коли спостерігається переорієнтація освітніх програм та педагогічних технологій, головна роль приділяється вчителю як організатору такого процесу. Оскільки розвиток ключових умінь не обмежується окремими завданнями, натомість має наскрізний характер, тож очікується, що вчителі створюватимуть сприятливі умови, віддаючи перевагу особистісно зорієнтованому навчанню та добираючи сучасні технології, методи, прийоми. Над цим працюватиме школа вчителя-предметника.

Мета школи: сприяти розвитку предметно-методичної та інформаційно-цифрової професійних компетентностей учителів-предметників.

Завдання:

- Ознайомити вчителів з ключовими уміннями XXI століття й особливостями роботи з ними, сформувавши поняття про якісне учіння як основу формування життєвих компетентностей.
- Визначити стратегії та випробувати способи удосконалення розвитку ключових умінь у закладах загальної середньої освіти, а саме критичного мислення та креативності;
- Надати практичну допомогу щодо розвитку професійних компетентностей учителів та їх готовності сприяти формуванню уміння спілкуватися та співпрацювати у багатокультурному середовищі.
- Надати практичну допомогу щодо розвитку професійних компетентностей учителів, у тому числі використання цифрових пристроїв, їх базового програмного забезпечення; робота з операційними системами, онлайн-сервісами, застосунками, файлами, мережею Інтернет.

Очікувані результати: за результатами навчання слухачі розвинуть

- предметно-методичну компетентність (здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння);
- інформаційно-цифрову компетентність (здатність розвивати в учнів критичне мислення (здатність орієнтуватися в інформаційному просторі; здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі).

Учасники: учителі різних навчальних предметів закладів загальної середньої освіти (за бажанням).

Термін роботи школи: 2023 рік.

Періодичність: 5 заняття по 3 год., усього 15 год.

Форми роботи: семінари-тренінги.

Керівники школи: Моліна О.О., Зайцева О.А., методисти Центру методичної та аналітичної роботи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», – сертифіковані тренери, підготовлені Британською Радою в Україні.

Партнери: Британська рада в Україні.

План роботи
школи педмайстерності вчителя-предметника «Інтеграція ключових умінь
XXI століття в навчальні предмети Нової української школи»

№ п/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	Семінар-тренінг «Ключові уміння XXI століття: якісне учіння як основа формування життєвих компетентностей потрібних для успішної самореалізації»	Березень 2023 року	3
2.	Семінар-тренінг «Ключові уміння XXI століття: розвиток уміння моделювати ситуації, що потребують критичного мислення та розв'язування проблем»	Квітень 2023 року	3
3.	Семінар-тренінг «Ключові уміння XXI століття: креативність та свобода творчості як умова вмотивованості вчителя, що навчається протягом життя»	Червень 2023 року	3
4.	Семінар-тренінг «Ключові уміння XXI століття: уміння спілкуватися та співпрацювати у багатокультурному середовищі»	Вересень 2023 року	3
	Семінар-тренінг за темою « Ключові уміння XXI століття: цифрова грамотність - базова компетентність сучасного вчителя в умовах діджиталізації освіти»	Жовтень 2023 року	3
Усього			15

Методичне забезпечення

1. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. [Електронний ресурс] / Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів Виконавчої влади України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua> . – Назва з екрана.
3. Мешко О. І. Психологічна підготовка майбутнього вчителя в контексті компетентнісного підходу // Професійні компетенції та компетентності вчителя. Матеріали регіонального науковопрактичного семінару. – Тернопіль, 2006. – 188 с.

4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua> . – Назва з екрану.
5. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н.М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 2016 с.
6. Овчарук О. В. Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти // Компетентнісний підхід усучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. – К.: К.І.С., 2004. – 112 с.
7. Онопрієнко О. Концептуальні засади компетентнісного підходу в сучасній освіті // Шлях освіти. - №4. – 2007. – С. 32-37.
8. Пометун О. І. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті. // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О. В. Овчарук. – К.: К.І.С., 2004. – 112 с.
9. Сайт Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu-post-diploma.kharkov.ua>
10. Common European Principles for Teacher Competences and Qualifications. – European Commission, 2004. – 5 p.
11. Education and Training 2010 Programme. Joint seminar Report. Cluster «Key Competences – Curriculum Development». – 2008. – 6 p.
12. Key Competences for Lifelong Learning. A European Reference Framework. – Brussels: European Commission, 2004. – 20 p.
13. McClelland D. C. Testsing for Competence Rather Than for «Intelligence» // American Psychologist. – 1973. – Vol.28. - №1. – P. 1-14.
14. Schratz M. What is a «European teacher»? A Discussion Paper. – European Network on Teacher Education Policies (ENTEP), 2004. – 6 p.
15. The Definition and Selection of Key Competencies. Executive Summary. – OECD, 2005. – 20 p.
16. White R.W. Motivation Reconsidered: The Concept of Competence // Psychological Review. – 1959. - № 66. – P. 297–333.
17. Равен Д. Педагогическое тестирование: Проблемы, заблуждения, перспективы / Пер. с англ. – М.: «Когито-Центр», 1999. – 124 с.

Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБи
«Якісна освіта», «Професійний розвиток педагога»

ПРОГРАМА

школа розвитку професійної компетентності вчителя хімії «Пріоритетні напрями викладання хімії в контексті концепції «Нова українська школа»

**Компонент комплексних програм
підвищення кваліфікації педагогічних
працівників з хімії**

Актуальність. Упровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти передбачає нові підходи до організації й планування освітнього процесу природничої освітньої галузі. На сьогодні відбувається перехід на новий Державний стандарт згідно з концепцією Нової української школи першого циклу (адаптаційного) здобувачів базової середньої освіти (5–6 класів). Але ж згодом, у наступному навчальному році, почнеться перехід на цей стандарт другого циклу (базового предметного навчання) здобувачів базової середньої освіти (7–9 класів).

Згідно з новим Державним стандартом базової середньої освіти компетентності в галузі природничих наук передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності.

Відповідно до цього має реформуватися підхід учителів до планування освітньої діяльності, наповнення освітнього процесу, коригування предметного наповнення курсу хімії.

Мета школи: надати методичну й практичну допомогу вчителям хімії щодо розвитку предметно-методичної та інформаційно-цифрової компетентностей учителів щодо планування освітньої діяльності в рамках переходу на навчання за новим Державним стандартом базової освіти, моделювання освітнього процесу.

Завдання:

1. Проаналізувати спільне й відмінне в моделі освітнього процесу стандартного та в умовах переходу на викладання згідно з новим Державним стандартом базової середньої освіти.
2. Проаналізувати предметне наповнення стандартного вивчення хімії щодо осучаснення, наповнення досягненнями сучасних наукової спільноти, виявлення архаїзмів у чинних навчальних програмах з хімії.
3. Виявлення нових сучасних підходів формування компетентностей, передбачених для природничої освітньої галузі.

Очікувані результати: під час навчання слухачі Школи

- розвинули предметно-методичну компетентність (здатність використовувати ефективні форми роботи на уроках хімії в розрізі формування ключових компетентностей для впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти; уміння виявляти поняття, терміни, теорії або закони,

які є застарілими та їх вивчення в сучасному шкільному курсі хімії є недоцільним. А також виявлення понять або теорій, недостатньо висвітлених у шкільному курсі, але необхідних для формування сучасної особистості. Здатність добирати форми роботи практичної або експериментальної діяльності для найбільш ефективного впровадження практичного спрямування курсу хімії в рамках впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти.

- розвинули інформаційно-цифрову компетентність (критичне ставлення до медіаповідомлень під час вивчення курсу хімії).

Учасники: учителі хімії.

Термін роботи школи: 2023 рік

Періодичність: 3 заняття по 4 години, 1 заняття — 3 години, усього 15 годин.

Форми роботи: вебсемінари та вебсемінари-практикуми.

Керівник школи: Григорович О. В., методист Центру методичної та аналітичної роботи.

Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24)

План роботи
школи розвитку професійної компетентності вчителя хімії
«Пріоритетні напрями викладання хімії в контексті концепції «Нова українська школа»
(2023 рік)
(усього 15 годин: 3 заняття по 4 години, 1 заняття — 3 години)

№ з/п	Форма проведення, тема	К-ть годин	Термін
1	Вебсемінар за темою «Коригування діяльності вчителя хімії в умовах впровадження Державного стандарту базової середньої освіти».	4	Березень
2	Семінар-тренінг «Оновлення змісту освіти: актуальні та застарілі питання хімічної освіти, які потребують коригування».	4	Квітень
3	Семінар-тренінг «Формування практичного дослідницького підходу в навчанні».	4	Травень
4	Семінар-тренінг «Деякі питання формування медіаграмотності на уроках хімії».	3	Червень
	Усього	15	

Методичне забезпечення:

- Електронні версії підручників: ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Електронний доступ: <https://lib.imzo.gov.ua/>
- Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf>
- Модельні навчальні програми для 5-9 класів НУШ. Електронний доступ: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>
- Сайт Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu-post-diploma.kharkov.ua>
- Григорович О. Медіаграмотність на заняттях з хімії. Навчальне видання / За редакцією Волошенюк О., Іванов В. — Київ : АУП, ЦВП, 2020. — 53 с., іл.
- Григорович О. В. Довкілля, 5–6 класи (інтегрований курс). Модельна навчальна програма для закладів загальної середньої освіти.

Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБи «Якісна освіта», «Професійний розвиток педагога»

ПРОГРАМА

Школа розвитку професійної компетентності вчителя фізики
за темою «Розвиток професійної компетентності вчителя фізики в умовах упровадження
нового Державного стандарту базової середньої освіти»

Компонент комплексної програми
підвищення кваліфікації педагогічних
працівників з фізики

Актуальність. Провідною метою кожної освітньої реформи, в тому числі нинішньої, є підвищення якості освіти. Які ж чинники забезпечують якість середньої ланки загальної середньої освіти?

Назвемо найвпливовіші з них:

- різнобічне використання досягнень дошкільного періоду;
- осучаснення та оздоровлення освітнього середовища;
- впровадження методик особистісно і компетентісно зорієнтованого навчання, виховання і розвитку учнів;
- діяльнісний підхід;
- технологічність методик навчання;
- моніторинговий супровід освітнього процесу;
- своєчасна та якісна підготовка педагогічних працівників до впровадження завдань освітньої реформи тощо.

Новим Державним стандартом базової середньої освіти визначено – ключові компетентності включно з базовими знаннями;
– наскрізні вміння, що поєднують компетентності та галузі;
– обов’язкові результати навчання (загальні та конкретні);
– орієнтири для їхнього оцінювання;
– сім варіантів базового навчального плану відповідно до освітніх потреб дітей;
– рекомендована мінімальна та максимальна кількість навчальних годин за кожною з галузей і загалом, визначені в базових навчальних планах.

В умовах впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти, коли спостерігається переорієнтація освітніх програм та педагогічних технологій, головна роль приділяється вчителю як організатору освітнього процесу.

Під час підготовки до навчання фізики за новим Державним стандартом базової середньої освіти, вивчення теоретичних засад і документів важливо пам’ятати, що в центрі філософії реформи «Нова українська школа» – дитина.

Важливо допомогти вчителю фізики сформувати бачення шляхів реалізації реформи «Нова українська школа» на рівні базової освіти.

Важливо, щоб усі учасники цієї захопливої подорожі розмовляли однією мовою та впевнено орієнтувалися в мапах/схемах реформи завдяки глибокому розумінню внутрішньої архітектури її основоположних документів.

Ми разом шукатимемо відповіді на такі питання:

- як реалізувати на практиці «компетентнісний потенціал» природничої освітньої галузі засобами навчального предмета «фізика»;
- як підтримувати учнів/учениць в опановуванні «наскрізних умінь»;
- як забезпечувати «навчальний поступ» школярів у досяганні «результатів навчання».

Над цим працюватиме школа вчителя-предметника.

Від професійної компетентності вчителя залежить якісна організація освітнього процесу, спрямована на досягнення завдань освітньої реформи «Нова українська школа».

Зазначене вище потребує відповідної та завчасної підготовки вчителів фізики та підвищення їх професійної компетентності з питань упровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти в освітній процес з фізики.

Мета школи: розвиток інноваційної та предметно-методичної компетентностей учителів фізики закладів загальної середньої освіти шляхом забезпечення знаннями та навичками, що необхідні для впровадження реформи «Нова українська школа» та нового Державного стандарту базової середньої освіти в 7-9-х класах.

Завдання:

- ознайомити вчителів з основними засадами реформи «Нова українська школа» та нового Державного стандарту базової середньої освіти й особливостями роботи в умовах реалізації нових освітніх завдань;
- визначити стратегії розвитку уміння управляти власним професійним розвитком;
- з'ясувати особливості формування ключових компетентностей та наскрізних умінь на етапі базового предметного навчання фізики;
- спроектувати шляхи реалізації наступності між адаптаційним циклом та циклом базового предметного навчання щодо досягнення обов'язкових результатів навчання учнів з природничої освітньої галузі
- надати науково-методичну допомогу вчителям щодо питань упровадження нового змісту в освітній процес у закладах загальної середньої освіти.

Очікувані результати: у результаті навчання слухачі вдосконалять та розвинуть професійні компетентності:

- інноваційну (здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі, різноманітні підходи до розв'язування проблем у педагогічній діяльності, здатність використовувати інновації в професійній діяльності);
- предметно-методичну (здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів, формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей).

Учасники: учителі фізики закладів загальної середньої освіти (за бажанням).

Термін роботи школи: 2023-2024 роки.

Періодичність: 5 занять по 3 год., усього 15 год.

Форми роботи: ресурсні зустрічі.

Керівники школи: Федченко С.Г., методист Центру методичної та аналітичної роботи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», Каплун С.В., завідувач кафедри методики природничо-математичної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук, доцент.

План роботи
школи розвитку професійної компетентності вчителя фізики
«Розвиток професійної компетентності вчителя фізики в умовах впровадження нового
Державного стандарту базової середньої освіти»

№ п/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	Ресурсна зустріч за темою «Проектування індивідуальної траєкторії розвитку вчителя фізики в умовах підготовки впровадження Державного стандарту базової середньої освіти в освітній процес з фізики»	жовтень 2023 року	3
2.	Ресурсна зустріч за темою «Особливості модельних навчальних програм з фізики (7-9 класи)»	грудень 2023 року	3
3.	Ресурсна зустріч за темою «Реалізація мети та завдань природничої освітньої галузі Державного стандарту базової середньої освіти засобами навчального предмета «Фізика»	березень 2024 року	3
4.	Ресурсна зустріч за темою «Реалізація наступності між адаптаційним циклом та циклом базового предметного навчання щодо досягнення обов'язкових результатів навчання учнів з природничої освітньої галузі»	травень 2024 року	3
5	Ресурсна зустріч за темою «Особливості формування ключових компетентностей та наскрізних вмінь на етапі базового предметного навчання фізики»	вересень 2024 року	3
Усього			15

Методичне забезпечення

18. Закон України «Про освіту». URL: <http://surl.li/ixnq>
19. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <http://surl.li/mfrk>
20. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf>
21. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. [Електронний ресурс] / Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів Виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>. – Назва з екрана.
22. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>.
23. Нова українська школа: путівник для вчителя 5–6 класів : навчально-методичний посібник / за ред. А. Л. Черній ; відп за вип. В. М. Салтишева. Рівне : РОШПО, 2022. 168 с.
24. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. [Електронний ресурс]. URL: <http://mon.gov.ua>. – Назва з екрану.
25. Лист МОН України від 19.08.2022 року № 1/9530-22 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу і викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/metodichni-rekomendaciyi-shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu-v-shkolah-u-20222023-navchalnomu-roci>

26. Нова українська школа: poradnik для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н.М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 2016 с.
27. Мешко О. І. Психологічна підготовка майбутнього вчителя в контексті компетентнісного підходу // Професійні компетенції та компетентності вчителя. Матеріали регіонального науковопрактичного семінару. – Тернопіль, 2006. – 188 с.
28. Про схвалення Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти): розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 серп. 2020 р. № 960-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2020-p#Text>
29. Овчарук О. В. Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти // Компетентнісний підхід усучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. – К.: К.І.С., 2004. – 112 с.
30. Онопрієнко О. Концептуальні засади компетентнісного підходу в сучасній освіті // Шлях освіти. - №4. – 2007. – С. 32-37.
31. Ціннісні орієнтири сучасної української школи. Київ, 2019. 63 с. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/Presentation-Roman-Stesichin.pdf>
32. Кабан Л.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів в новій українській школі. URL: <https://repository.kristti.com.ua/handle/eiraise/992>
33. Галюка О. Соціально-професійні ролі вчителя в умовах нової української школи. 2022. URL: <https://sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/91-tendentsiyi-suchasnoyi-pidhotovky-maybutnikh-uchyteliv-pochatkovoyi-shkoly/263-sotsialno-profesijni-rol-i-vchitelya-v-umovakh-novoji-ukrajinskoji-shkoli>
34. Швець Т. Вчитель НУШ – людина, яка надихає вчитися. 2020. URL: <https://osvita.ua/school/71971/>
35. Вікторенко І., Горобець Л. Нові професійні ролі та функції сучасного вчителя контексті Концепції нової української школи. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. Слов'янськ, 2019. Вип. 11. С. 93–106. URL: <http://profped.ddpu.edu.ua/article/view/197377/197523>
36. Вчительський конструктор: створіть суперурок. *Альманах ГО «Освіторія»* / передм. З. Литвин. URL: <https://osvitoria.media/wp-content/uploads/2022/05/%D0%90%D0%BB%D1%8C%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%85.pdf>
37. Дофамін для освіти: шукаємо формулу любові до навчання. URL: <https://edutalks.nus.org.ua/>
38. Емпатія. URL: <https://www.empatia.pro/empatiya/>
39. Марковська М. Як учителям підвищити стресостійкість та ресурсність. 2021. Ч. 1. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-uchytelyam-pidvyshhyty-stresostijkist-ta-resurnist-chastyna-1/>

**Регіональний проєкт «Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ «Якісна освіта»**

**ПРОГРАМА
Школи моніторингу якості освіти
«Ризико-орієнтований підхід в аналітичній діяльності закладу освіти»**

**Компонент комплексної програми
підвищення кваліфікації керівників
закладів дошкільної та загальної
середньої освіти**

Актуальність. Одним із етапів моніторингових досліджень якості освіти є аналіз та інтерпретація даних. Від якості аналізу залежить об'єктивність та обґрунтованість висновків за підсумками моніторингу і як результат – прийняття ефективних управлінських рішень, спрямованих на підвищення якості освітньої діяльності в закладах освіти.

Із метою оперативної ідентифікації проблем щодо реалізації освітніх завдань, визначення пріоритетних шляхів підвищення якості освіти застосовується ризико-орієнтований підхід, що полягає у визначенні ризиків, які заважають реалізації цілей освітньої діяльності, та плануванні заходів, спрямованих на їх мінімізацію. Такий підхід дозволяє з'ясувати фактори, які впливають на досягнення цілей та знайти найкращий спосіб нівелювання негативного впливу.

На відміну від традиційного підходу ризико-орієнтований ґрунтується на оцінці конкретних ризиків, забезпечує надійне управління найбільшими з них та сприяє поглибленому розумінню діяльності.

Запровадження ризико-орієнтованого підходу під час аналізу дозволяє:

- зосередитися на окремих аспектах освітньої діяльності, що потребують першочергового реагування;
- своєчасно здійснювати коригування освітньої діяльності;
- підвищити якість планування освітньої діяльності в закладах освіти за підсумками аналізу.

З огляду на це, у Харківській області у 2022 році для аналізу регіональних моніторингових досліджень було застосовано ризико-орієнтований підхід, а для візуалізації даних – «теплові матриці», у яких результати моніторингу позначаються певним кольором відповідно до ступеню ризиків.

Використання ризико-орієнтованого підходу на обласному рівні дозволило визначити ризики, пов'язані як із здійсненням освітньої діяльності в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, так і з її результатами. За підсумками аналізу було виявлено проблеми, що характерні для більшості закладів освіти області та потребують першочергового розв'язання, а також запропоновано дієві шляхи їх подолання.

Разом із тим результати моніторингу засвідчили потребу у визначенні ризиків, що заважають провадженню освітньої діяльності в закладах освіти, плануванні заходів щодо їх мінімізації в кожному закладі. Однак на сьогодні керівники закладів дошкільної та загальної середньої освіти не мають досвіду застосування ризико-орієнтованого підходу в аналітичній діяльності. Існує необхідність у

набутті ними нових умінь, зокрема у побудові «теплових матриць», складанні «карти ризиків», оцінці та аналізі ризиків за підсумками досліджень.

Усе вищезазначене зумовило актуальність організації роботи Школи моніторингу якості освіти за темою «Ризико-орієнтований підхід в аналітичній діяльності закладу освіти».

Мета: удосконалення проєктувальної компетентності та компетентності стратегічного управління та розвитку закладу дошкільної освіти керівників, вихователів-методистів закладів дошкільної освіти; компетентностей стратегічного управління закладом освіти, забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти директорів/заступників директорів закладів загальної середньої освіти щодо аналізу результатів внутрішнього моніторингу з використанням ризико-орієнтованого підходу.

Завдання

1. Ознайомлення керівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти із сутністю ризико-орієнтованого підходу, алгоритмом побудови «теплових матриць», складання «карти ризиків».

2. Опанування керівниками закладів дошкільної та загальної середньої освіти алгоритму використання в аналітичній діяльності ризико-орієнтованого підходу, оцінки та аналізу ризиків, що заважають провадженню освітньої діяльності та формуванню у здобувачів освіти компетентностей відповідно до державних стандартів.

3. Надання практичної допомоги керівникам закладів дошкільної та загальної середньої освіти щодо здійснення аналітичної діяльності в закладі освіти в межах внутрішнього моніторингу, забезпечення організації якісного освітнього процесу на основі критичного осмислення інформації та оцінки існуючих ризиків.

Очікувані результати: у результаті навчання слухачі удосконалять професійні компетентності:

- керівники, вихователі-методисти закладів дошкільної освіти:

✓ проєктувальну (здатності до аналізу ефективності організації освітнього простору з використанням ризико-орієнтованого підходу);

✓ стратегічного управління та розвитку закладу дошкільної освіти керівників (здатності забезпечити функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти на основі аналізу результатів моніторингу з використанням ризико-орієнтованого підходу);

директори/заступники директорів з навчально-виховної роботи ЗЗСО:

✓ компетентності стратегічного управління закладом освіти (здатності приймати і ухвалювати рішення, що ґрунтуються на оцінці існуючих ризиків, за результатами аналізу освітньої діяльності);

✓ компетентності забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (здатності запровадити функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти на основі аналізу результатів моніторингу з використанням ризико-орієнтованого підходу).

Учасники: керівники (вихователі-методисти) ЗДО, директори/заступники директорів з навчально-виховної роботи ЗЗСО

Термін роботи Школи: 2023 рік.

Періодичність: 3 заняття по 4 год, 1 заняття – 3 год (усього 15 год)

Форма роботи: науково-методичні вебсемінари

Керівник Школи: Капустін І.В., завідувач Центру моніторингу якості освіти.

План роботи
Школи моніторингу якості освіти за темою
«Ризико-орієнтований підхід в аналітичній діяльності закладу освіти»

№ п/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	Науково-методичний вебсемінар «Сутність та особливості використання ризико-орієнтованого підходу в освіті»	Лютий	4
2.	Науково-методичний вебсемінар «Використання ризико-орієнтованого підходу для аналізу якості освітньої діяльності в закладах освіти»	Квітень	4
3.	Науково-методичний вебсемінар «Основні підходи до оцінки та аналізу ризиків щодо формування та розвитку компетентностей здобувачів освіти»	Жовтень	4
4	Науково-методичний вебсемінар «Ризико-орієнтований підхід: досвід використання в закладах освіти»	Грудень	3
Усього			15

Методичне забезпечення

1. Аналіз якості освітньої діяльності в закладах дошкільної освіти [Електронне видання] / І. В. Капустін, А. З. Вербенко, Т. М. Голтяй, О. С. Рудакова, О. О. Мілаш, к. пед. н.; за заг. ред. Л.Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2022. – 140 с.
2. Аналіз якості освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти [Електронне видання] / І.В. Капустін, Т.М. Голтяй, О.О. Мілаш, к. пед. н.; за заг. ред. А.С. Остапенко. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2022. – 158 с.
3. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. - Київ, Державна служба якості освіти, 2020 - 240 с.
4. Джерело педагогічних інновацій. Аналітична діяльність у професійній практиці педагога: науково-методичний журнал / наук. ред. Покроєва Л.Д. – Випуск № 3 (11). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 200 с.
5. Забезпечення якості освіти в закладах дошкільної та загальної середньої освіти [Електронне видання] / І.В. Капустін, Т.М. Голтяй, С.С. Євтушенко, О.О. Мілаш, к. пед. н.; за заг. ред. А.С. Остапенко, к. пед. н. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2022. – 325 с.
6. Закон України «Про освіту». URL: <https://osvita.ua/legislation/law/2231>.
7. Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 № 54. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0154-20#Text>.

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ «Якісна освіта»**

**ПРОГРАМА
Школи молодого фахівця «Основи бібліотечної професії»**

**Додаткова складова комплексної
програми курсів підвищення
кваліфікації за напрямом
«Шкільні бібліотекарі»**

Актуальність. Новий зміст освіти, що ґрунтується на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві, виокремлює в структурі кожного навчального закладу сучасну бібліотеку як інформаційний центр, ресурсний осередок і експериментальний майданчик для учнів і вчителів, що забезпечує вільний доступ до змістовних книжкових фондів, якісних електронних підручників, енциклопедій, творчих лабораторій.

Осучаснення роботи шкільної бібліотеки полягає у створенні інформаційного простору та комфортного середовища, автоматизації бібліотечних процесів, забезпеченості якості й інноваційності бібліотечних послуг.

Шкільна бібліотека покликана сприяти пробудженню та стимулюванню інтересу учнів до читання, формувати інформаційну культуру та медіаграмотність, виховувати здатність до самостійного навчання, навчання працювати з документами на різних носіях інформації.

Певна гнучкість та адаптивність дає змогу бібліотеці зберігати свою цінність і місце в системі освіти за умови, що вона розвиває напрями, які виходять за рамки традиційних бібліотек, орієнтується на виклики сучасного світу і завдання освіти.

Для того, щоб виконувати свої функції, зокрема: інформаційну, освітню, виховну, культурологічну, інтелектуальну, соціальну, пізнавальну, розвивальну, дозвілєву, шкільна бібліотека має стати складовою інтегрованого освітнього середовища. Основні напрями її діяльності – це інформаційне забезпечення учасників освітнього процесу, використання кращих практик залучення учнів до читання, створення комфортного, безпечного середовища як осередку виховання та освіти, формування у школярів умінь користуватися бібліотекою, її послугами, довідково-пошуковим апаратом, книжковим фондом, інформаційними ресурсами. Шкільні бібліотекарі використовують різні форми роботи щодо популяризації та поширення інформаційних ресурсів своїм користувачам: випуск інформаційних списків у друкованому та електронному вигляді; розсилка інформаційних бюлетенів користувачам електронною поштою або за допомогою локальної мережі закладу; інформування педагогічних працівників через групу Viber; інформування через вебсторінку бібліотеки.

Актуальним завданням бібліотекаря є сприяння у патріотичному вихованні школярів, формування особистості з високим рівнем громадянської свідомості, належними правовими та поведінковими нормами, виховання інформаційної культури та медіаграмотності.

Пріоритетним напрямом роботи сучасної шкільної бібліотеки є педагогіка партнерства, співпраця з вчителями різних предметів, класними керівниками, педагогами-організаторами, практичними психологами, представниками громади.

Ефективність діяльності шкільної бібліотеки значним чином залежить від особистості бібліотечного працівника, його творчих підходів до роботи, використання нових форм і методів. Бібліотекарою необхідно опановувати нові інформаційні технології, створювати веб-сайти, вести блоги, представляти власні медіа-продукти (віртуальні виставки, мультимедійні презентації, буктрейлери, віртуальні подорожі бібліотеками світу, веб-квести та ін.), активно поширювати інформацію через соціальні мережі, анонсувати та інформувати про проведенні заходи, цікаві книги учасникам освітнього процесу.

Мета Школи: удосконалення загальних та професійних (педагогічного партнерства та інформаційно-цифрової компетентностей) працівників шкільних бібліотек зі стажем роботи до 3-х років; підвищення якості обслуговування користувачів шляхом самовдосконалення, придбання та розвитку необхідних знань та навичок.

Завдання:

організація роботи сучасної шкільної бібліотеки в умовах воєнного стану та дистанційної форми навчання учасників освітнього процесу,
забезпечення бібліотечного та бібліографічного обслуговування,
застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій,
удосконалення методів і форм соціокультурної діяльності.

Очікувані результати: у процесі навчання слухачі школи розвинули та удосконалили

- соціальну компетентність (здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді);
- компетентність педагогічного партнерства (здатність до суб'єкт- суб'єктної взаємодії з учасниками освітнього процесу);
- інформаційно-цифрову компетентність (здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; здатність використовувати цифрові технології в роботі шкільної бібліотеки).

Учасники: працівники бібліотек закладів загальної середньої освіти зі стажем роботи до 3-х років (за списком).

Модератори:

Ворфлік Л. В., завідувач відділом планування та розподілу навчальної літератури;

Жеребкіна З. Г., завідувач бібліотеки;

Астахова М.С., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти, кандидат педагогічних наук

Термін роботи онлайн школи: 2023 рік.

Періодичність: 4 заняття, усього 15 год.

Форми роботи: вебінари, вебсемінари-практикуми.

**План роботи
Школи молодого фахівця «Основи бібліотечної професії»**

№ з/п	Форма проведення, тема	К-ть годин	Термін
	Установчий вебінар «Професійна адаптація молодого бібліотекаря» (асинхронно)	3	лютий
	Вебсемінар-практикум «Використання програмного забезпечення Microsoft Office для підвищення ефективності діяльності шкільного бібліотекаря» (асинхронно)	4	квітень
	Вебсемінар-практикум «Бібліографічні посилання. Бібліографічний опис. Загальні положення та правила складання» (асинхронно)	4	жовтень
	Вебінар «Шкільна бібліотека - виховний простір ЗЗСО» (асинхронно)	4	листопад
Усього		15	

Методичне забезпечення

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.10.2020 року № 957 «Про внесення змін до Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників».

2. Інформаційні ресурси бібліотек закладів освіти: формування та використання : практич. посіб. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [Григоревська О. В., Матвійчук О. Є., Вараксіна Н. В., Кропачева Н. М., Бойко С. Т. ; наук. ред.: Пономаренко Л. О.]. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2022. – 181 с. – (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» ; вип. 28).

3. Сучасна шкільна бібліотека: організація роботи : практич. посіб. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; [авт. кол.: Л. М. Бондар, Т. В. Добко, І. Г. Лобановська, О. Є. Матвійчук, І. І. Хемчян та ін. ; наук. ред.: Т. В. Добко, О. Є. Матвійчук, І. Г. Лобановська, І. І. Хемчян]. – Київ, 2019. – 359 с. – (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» ; вип. 21).

4. Сучасні форми і методи забезпечення інформаційних потреб користувачів освітянських бібліотек : метод. рек. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [авт.-упоряд.: Матвійчук О. Є., Сошинська Я. Є. ; наук. ред. Пономаренко Л. О. – Вінниця : Нілан-ЛТД, 2022. – 74 с. – (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» ; вип. 27).

ПРОГРАМА

Школи молодого фахівця психологічної служби «Розвиток професійної компетентності молодого фахівця психологічної служби»

Компонент комплексної програми підвищення кваліфікації за напрямом «Практичні психологи ЗЗСО, ЗДО»

Актуальність. У Концепції «Нова українська школа» значну роль відведено гуманізації освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства та реалізації компетентнісного підходу. Зміни, що відбуваються в системі освіти, вимагають постійного професійного зростання кожного спеціаліста, удосконалення його професійної компетентності протягом всього періоду трудової діяльності. Такий підхід актуалізує необхідність упровадження нових форм підвищення кваліфікації, які спрямовані на формування позитивної мотивації педагогічних працівників до набуття та вдосконалення професійних навичок, постійного підвищення рівня фахової майстерності на основі активізації самоосвітньої діяльності. Вище викладене є підґрунтям підготовки молодих фахівців у межах ХАБу «Безпечна школа» регіонального проекту «Освітній технопарк Харківщини-2030».

Метою діяльності психологічної служби системи освіти України є збереження і зміцнення психічного, фізичного здоров'я та соціального благополуччя всіх учасників освітнього процесу: вихованців, учнів, студентів, батьків (законних представників), педагогічних та інших працівників. Підготовка молодих спеціалістів сьогодні є основною ланкою постачання практичних психологів і соціальних педагогів у заклади освіти. Переважна більшість молодих фахівців потребує допомоги з боку методичних служб та закладів післядипломної освіти в організації системи роботи, оволодіння практичними вміннями та навичками, необхідними для здійснення психологічного та соціально-педагогічного супроводу. Нові форми дидактичної взаємодії мають ґрунтуватися на нових підходах: андрагогічному, компетентнісному, діяльнісному, особистісному, діалогічному. Таким чином, у підвищенні кваліфікації особливого значення набуває проведення спеціальних практикумів, тренінгів, семінарів, майстерень, які сприятимуть особистісному та професійному зростанню молодого фахівця.

Висококваліфікований спеціаліст повинен:

- мати сформоване ціннісне ставлення до професії, усвідомлювати себе як її представника,
- мати уміння та навички діагностичної, аналітичної, прогностичної, корекційної, просвітницько-профілактичної роботи зі здобувачами освіти, їх батьками та педагогічними працівниками,
- виробити форми захисту від професійної деформації та емоційного вигорання,
- виробити морально-етичне підґрунтя, яке підвищує ефективність через відповідальне ставлення та вимогливість до себе, що зменшує ризики непрофесійного виконання обов'язків та нанесення шкоди.

Для вирішення вище зазначених питань у закладах освіти Харківської області, з урахуванням професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти» та з метою підвищення компетентності фахівців психологічної служби, які починають трудовий шлях, започатковано Школу молодого фахівця психологічної служби.

Мета Школи: введення в спеціальність практичних психологів і соціальних педагогів, які починають трудовий шлях, вдосконалення та підвищення таких компетентностей: особистої, навчальної; етичної, соціальної.

Завдання

1. Ознайомлення фахівців із сутністю та особливостями професії практичного психолога та соціального педагога закладу освіти.
2. Оволодіння фахівцями вміннями та навичками діагностичної, аналітичної, прогностичної, корекційної, просвітницько-профілактичної роботи зі здобувачами освіти, їх батьками та педагогічними працівниками.
3. Оволодіння сучасними формами та методами діяльності фахівців психологічної служби, в тому числі для організації дистанційної роботи.
4. Формування професійних пріоритетів через усвідомлення професійних цілей та цінностей.
5. Відпрацювання професійних навичок і стратегій поведінки, формування власного стилю професійної взаємодії.

Очікувані результати: у процесі навчання фахівці психологічної служби

- підвищать **особисту та навчальну компетентність** (здатність до професійного розвитку, набуття та розширення компетентностей фахівця-психолога, вміння планувати та управляти власним робочим часом);
- вдосконалять **етичну компетентність** (здатність дотримуватися принципів надання психологічної допомоги за різними напрямками роботи);
- розвинуть **соціальну компетентність** (здатність будувати ефективну міжособисту комунікацію зі всіма учасниками освітнього процесу).

Учасники: практичні психологи та соціальні педагоги зі стажем роботи до 3-х років.

Термін роботи Школи: 2023 рік.

Періодичність: 5 занять по 3 год, усього 15 год.

Форми роботи: вебсемінари.

Керівник школи-майстерні: Замазій Ю.О., методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя.

План роботи Школи молодого фахівця психологічної служби

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	Вебсемінар «Аналітична діяльність фахівця психологічної служби: розподіл функціональних обов'язків, організація та планування роботи, ведення документації»	Лютий 2023 року	3
2.	Вебсемінар «Просвітницько-профілактична робота працівників психологічної служби»	Квітень 2023 року	3
3.	Вебсемінар «Консультаційна робота з учасниками освітнього процесу»	Червень 2023 року	3
4.	Вебсемінар «Соціально-педагогічний супровід. Реалізація діагностичного та навчального напрямів в роботі працівників психологічної служби»	Вересень 2023 року	3
5.	Вебсемінар	Листопад 2023 року	3

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
	«Теоретичні та практичні аспекти корекційної роботи з дітьми різного віку. Принципи побудови корекційно-розвивальних програм»		
		Усього	15

Методичне забезпечення

1. Адаптація учнів до шкільного навчання: Методичні рекомендації. – Харків: ХОНМІБО, 2010. – 208 с.
2. Аспекти аналітичної діяльності як складова професійного становлення працівника психологічної служби системи освіти: Методичні рекомендації. – 2-ге вид., випр. та доп. – Харків: ХОНМІБО, 2010. – 160 с.
3. Бітянова М. Психолог у школі: зміст діяльності й технології. – К.: Главник, 2007. – С.160. (серія «Психологічний інструментарій»)
4. Джерело педагогічних інновацій. Психологічний супровід до профільної та профільної освіти: Науково-методичний журнал. – Випуск №3(51). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2011. – 100 с.
5. Джерело педагогічних інновацій. Інклюзивна освіта: Науково-методичний журнал. – Випуск №1. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2013. – 188 с.
6. Джерело педагогічних інновацій. Практичний психолог закладу освіти. Науково-методичний журнал. – Випуск № 4(36). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2021. – 200 с.
7. Етичний кодекс практичного психолога, прийнятий на I Установчому з'їзді Товариства психологів України 20 грудня 1990 року в м. Києві
8. Корекційні програми на допомогу практичному психологу ДНЗ / уклад. Марінушкіна О.Є., Замазій Ю.О.; – Харків., Вид. група «Основа». 2008 – 204 с.
9. Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу в дітей дошкільного віку та школярів «Безпечний простір»: навчально-методичний посібн. – Київ : НАУКМА, ГЛІФ Медіа, 2017. – 208 с.
10. Лист МОНУ від 24.07.2019 № 1/9-477 «Про типову документацію працівників психологічної служби у системі освіти України»
11. Лист МОНУ від 14.08.2020 № 1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)»
12. Лист МОНУ від 30.11.2020 № 6/1427-20 «Про затвердження професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти»
13. Лист МОНУ від 02.08.2022 р. № 1/8794-22 «Щодо діяльності психологічної служби у системі освіти в 2022 -2023 навчальному році»
14. Лист МОНУ від 02.03.2017 № 1/9-119 «Щодо проведення в навчальних закладах кампанії з питань пропаганди психічного здоров'я»
15. Лист МОНУ від 29.01.2019 №1/11-849 «Щодо профілактики кримінальних правопорушень серед неповнолітніх»
16. Надання психологічної допомоги молоді, яка схильна до суїциду чи здійснила спробу суїциду. – Харків: ХАНО, 2013. – 68 с.
17. Наказ МОНУ «Про затвердження положення про психологічну службу системи освіти України» від 22.05.2018 № 509.
18. Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення / Методичні рекомендації. – К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 76 с.
19. Панок В.Г. Психологічна служба : [Навч.-метод. посіб. для студентів і викладачів] / В.Г. Панок. – Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня Рута, 2012.

20. Порадник практичного психолога ДНЗ. О.Є. Марінушкіна, Ю.О. Замазій. – Харків.: Вид. група «Основа»; – 2007. – 240 с.
21. Професійна орієнтація в сучасній школі: кращі методичні розробки практичних психологів і соціальних педагогів малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів, навчально-виховних об'єднань, навчально-виховних комплексів: методичні рекомендації [Електронні дані] / авт. кол. за наук. ред. І. І. Ткачук. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. - 115 с.
22. Профілактика насильства та виявлення дітей, які зазнали різних форм насильства: Методичний посібник. – Харків: ХОНМІБО, 2009. – 128 с.
23. Профілактика шкільної дезадаптації у дітей 6-річного віку: Методичні рекомендації. – Харків: ХОНМІБО, 2007. – 31 с.
24. П'ятикласник. Допомога в навчанні : методичні рекомендації / уклад. Покроєва Л.Д., Марінушкіна О.Є., Замазій Ю.О. – Вид. 2-ге, доповн. –Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2020. – 32 с.
25. Указ Президента України №195/2020 від 25.05.2020 «Про національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі»

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ «Інклюзивна освіта»**

ПРОГРАМА

**Школи фахівця (консультанта) інклюзивно-ресурсного центру
«Розвиток професійної компетентності фахівця (консультанта) інклюзивно-ресурсного центру»**

**Компонент комплексної програми
програми підвищення кваліфікації
за напрямом «Фахівці
інклюзивно-ресурсного центру»**

Актуальність Одним із напрямів гуманізації системи освіти України є включення осіб з особливими освітніми потребами в освітній простір. Зміни законодавчої бази системи інклюзивної освіти України суттєво впливають на зміну ролі і відповідальності інклюзивно-ресурсних центрів у питаннях організації освітнього процесу та навчання осіб з особливими освітніми потребами. Інклюзивна освіта спрямована на забезпечення рівного доступу до якісної освіти всіх дітей, враховуючи їх особливі освітні потреби, і є шляхом інтеграції людини у соціум та можливої активної участі у житті.

Для забезпечення рівного доступу до якісної освіти за найкращими світовими стандартами Міністерством освіти і науки України та Інститутом спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України розроблено характеристику освітніх труднощів та рівні підтримки відповідно до індивідуальних потреб та можливостей учнів з особливими освітніми потребами (ООП). Такий диференційований підхід змінює філософію надання освітніх послуг дітям з ООП на індивідуальну модель підтримки, командне визначення освітньої траєкторії, тісну взаємодію з послугами ІРЦ і позитивно вплине на підвищення якості інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти, допоможе школам покращити процес організації та якість такого навчання.

Виконання завдань впровадження міжнародних підходів до навчання дітей з особливими освітніми потребами, які б базувалися на засадах рівних можливостей та доступу до якісної освіти, безпосередньо залежить від ефективності діяльності інклюзивно-ресурсних центрів, зокрема від їх спроможності вирішити наступні завдання: здійснити комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини; визначити наявність у дитини особливих освітніх потреб, категорію освітніх труднощів і рівнів підтримки в освітньому середовищі; розробити рекомендації щодо організації інклюзивного навчання; забезпечити надання психолого-педагогічної допомоги дитині; надати методологічну допомогу педагогічним працівникам та батькам дітей; забезпечити системний кваліфікований супровід дітей.

Робота фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів спрямована на якісне проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки, визначення особливих освітніх потреб та можливостей, категорій освітніх труднощів та рівнів підтримки, а також психолого-педагогічний супровід особи з особливими освітніми потребами в процесі корекційно-розвиткової роботи. Все це вимагає від фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів знання особливостей кожного

рівня підтримки, відповідно до категорій освітніх труднощів, методик та технологій діагностичної та корекційної роботи, а також вміння практично застосовувати та використовувати їх у повсякденній діяльності.

Враховуючи важливість організації та проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з ООП, надання корекційно-розвиткових послуг, актуальним є постійне підвищення компетентності фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів щодо використання в практиці роботи нових технологій діагностики та корекції.

Водночас ще й досі багато викликів постає на цьому шляху: недостатньою є компетентність фахівців (консультантів) щодо визначення особливих освітніх потреб та можливостей, категорій освітніх труднощів та рівнів підтримки, надання рекомендацій відповідно до проведеної діагностики; недостатня обізнаність з нормативно-правовими актами, новітніми технологіям діагностики та корекції.

Для вирішення вищезазначених питань та з метою підвищення фахової компетентності фахівців (консультантів) розроблено план роботи Школи фахівця (консультанта) інклюзивно-ресурсного центру *«Розвиток професійної компетентності фахівця (консультанта) інклюзивно-ресурсного центру»*.

Мета: удосконалення нормативно-правової, інноваційної компетентностей фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів.

Завдання:

- **розширення знань** фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів щодо ефективної організації та проведення психолого-педагогічної діагностика розвитку особи з особливими освітніми потребами за новітніми методиками;
- **удосконалення практичних умінь** щодо особливостей визначення рівнів підтримки для осіб з інтелектуальними труднощами;
- **поглиблення знань** щодо організації роботи з особами з соціоадаптаційними труднощами;
- **задоволення потреб** фахівців в отриманні теоретичних та практичних знань щодо організації здійснення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку та використання новітніх технологій діагностики та корекції у робот з особами з функціональними труднощами

Очікувані результати: за результатами навчання фахівці (консультанти) інклюзивно-ресурсних центрів

- **розширять знання** нормативної бази інклюзивної освіти та особливостей психолого-педагогічної діагностики розвитку особи з особливими освітніми потребами
- **поглиблять обізнаність** із особливостями визначення рівнів підтримки для осіб з інтелектуальними труднощами;
- **удосконалять уміння** працювати з новітніми методиками обстеження осіб з особливими освітніми потребами, автоматизованою базою «Україна. Інклюзія»; ефективно проводити комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи з особливими освітніми потребами;
- **розвинуть здатність** до продуктивної професійної діяльності, здійснення самоаналізу і самооцінки власного досвіду; формування оптимального стилю партнерства відповідно до нормативної бази інклюзивної освіти

Учасники: фахівці (консультанти) інклюзивно-ресурсних центрів.

Термін роботи Школи: 2023 рік.

Періодичність: 4 заняття: 3 заняття по 4 академічні години, 1 заняття 3 академічні години), усього 15 год. (4 заняття на рік).

Форми роботи: Методичний семінар, семінар-практикум, науково-методичний семінар, науково-практичний семінар.

Керівники Школи:

Лященко В.М., завідувач Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти

План роботи
Школи фахівця (консультанта) інклюзивно-ресурсного центру
«Розвиток професійної компетентності фахівця (консультанта) інклюзивно-ресурсного центру»

№ п/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	Семінар-практикум за темою: «Психолого-педагогічна діагностика розвитку особи з особливими освітніми потребами»	вересень	4
2.	Науково-практичний семінар за темою: Особливості визначення рівнів підтримки для осіб з інтелектуальними труднощами»	жовтень	4
3.	Науково-методичний семінар за темою: «Соціоадаптаційні труднощі»	листопад	4
4.	Методичний семінар за темою: «Функціональні труднощі»	грудень	3
Усього			15

Методичне забезпечення:

1. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, 2006.
2. Закону України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III.
3. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» від 06.09.2018 № 2541-VIII.
5. Постанова КМУ від 21.07.2021 №765 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами».
6. Постанова КМУ від 28.07.2021 №769 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530».
7. Постанова КМУ від 15.09.2021 №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти».
8. Постанова КМУ від 29.04.2022 №493 «Про внесення змін до Положення про інклюзивно-ресурсний центр»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/493-2022-%D0%BF#Text>
9. Постанова КМУ від 26.04.2022 №483 «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530 і від 15 вересня 2021 р. № 957
<http://barna-consult.com/wp-content/uploads/2022/05/Zminy-shhodo-poryadkiv-organizatsiyi-inklyuzyvno-navchannya.pdf>
10. Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 №609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти».
11. Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2018 № 414 «Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти».
12. Лист МОН від 29 грудня 2021 р. № 1/23101- 21 «Про визначення рівня підтримки у дітей з особливими освітніми потребами, які здобувають дошкільну освіту в інклюзивних групах».
13. Лист МОН України від 30.12.2021 № 1/23180-21 «[Про визначення рівня підтримки у дітей з особливими освітніми потребами, які здобувають дошкільну освіту в інклюзивних групах](#)».
14. Лист МОН України від 29.12.2021 № 1/23101-21 «[Про методичні рекомендації для фахівців ІРЦ та педагогічних працівників ЗЗСО щодо встановлення категорій \(типів\) особливих освітніх потреб \(труднощів\) та визначення рівня підтримки в освітньому процесі](#)».
15. Лист МОН України від 28.03.2022 № 1/3710-22 «Про роботу інклюзивно-ресурсних центрів та організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами у період воєнного стану»

16. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року».
17. Обласний освітній проект «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області», схвалений рішенням Колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації 22 лютого 2021 року.
18. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі / За ред. В.І.Бондара, В.В.Засенко.- Київ: КНТ, 2008. – 295с
19. Інклюзивний простір. Практичні кроки / Методичний посібник для спеціалізованого тренінгу для працівників освітньої сфери. – Благодійний Фонд Порошенка, 2017. – 74 с.
20. Колупаєва А.А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання : [наук.-метод. посіб.] / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук. – К. : Наук. світ, 2010. – 196 с.
21. Колупаєва А.А. Основи інклюзивної освіти: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Колупаєвої А. А. — К.: «А.С.К.», 2012. — 308с.
22. Корекційно-розвивальні технології навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку / навч.-метод. посібник / О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, С.В. Трикоз, І.В. Бобренко, І.В. Сухіна, О.І. Мякушко. – К.: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020.
23. Психолого-педагогічний супровід навчання дітей з інтелектуальними порушеннями/навчально-методичний посібник / авт.: О. В. Чеботарьова, Г. О. Блеч, І. В. Гладченко, С. В. Трикоз, І.В. Сухіна, Н. А. Ярмола.: За наук. ред. О.В. Чеботарьової – К., ІСПП імені Миколи Ярмченка НАПН України, 2018
24. Презентації до виступів.

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ «Безпечна школа»**

ПРОГРАМА

**Тематичної майстерні класного керівника
«Превентивне виховання в роботі класного керівника на засадах педагогіки партнерства»**

Компонент комплексної програми підвищення кваліфікації заступників директорів із виховної роботи, педагогів-організаторів, учителів фізичної культури, української мови та літератури, зарубіжної літератури, мистецтва, трудового навчання та технологій, хімії та біології, математики та інформатики, фізики та астрономії, предмета «Захист України»

Актуальність. У Концепції «Нова українська школа» значну роль відведено гуманізації освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства та реалізації компетентнісного підходу. Зміни, що відбуваються в системі освіти, вимагають постійного професійного зростання кожного спеціаліста, удосконалення його професійної компетентності протягом всього періоду трудової діяльності. Такий підхід актуалізує необхідність упровадження нових форм підвищення кваліфікації, які спрямовані на формування позитивної мотивації педагогічних працівників до набуття та вдосконалення професійних навичок, постійного підвищення рівня фахової майстерності на основі активізації самоосвітньої діяльності.

На сучасному етапі відзначається зростання жорстокості, заздрощів, нетерпимості один до одного серед учнівської молоді. Агресивність – перешкода при формуванні відносин, моралі, суспільної діяльності у закладі освіти. Зауважимо, що адміністративними заходами дану проблему не вирішити. В реаліях сучасності важливо формувати у здобувачів освіти уважне ставлення до оточуючих, виховувати доброзичливе ставлення до людей.

У численних публікаціях про проблеми сучасної школи часто відзначається, що головна її біда – це відсутність у педагога інтересу до особистості дитини, небажання і невміння пізнати її внутрішній світ, звідси і конфлікти між педагогами та учнями, школою і сім'єю. У цьому, перш за все, проявляється не стільки небажання вчителів, скільки їхнє невміння, беспорядність у вирішенні конфліктів.

Превентивне виховання посідає важливе місце в системі виховної роботи класного керівника. Воно включає в себе підготовчі та профілактичні дії класного керівника, спрямовані на запобігання формування в учнів негативних звичок, проявів асоціальної поведінки.

Робота класного керівника у напрямі превентивного виховання полягає передусім у формуванні у здобувачів освіти високих моральних якостей, які є головним чинником вибору способів поведінки.

Мета: розвтиок соціальної та здоров'язбережувальної компетентності щодо превентивного виховання в роботі класного керівника на засадах педагогіки партнерства.

Завдання:

- розробити механізм дій щодо формування навичок безпечної поведінки під час військових дій;
- сформувати навички вирішення конфліктів мирним шляхом;

- розширити уявлення класних керівників про сутність проблеми Інтернет безпеки як нового феномену розвитку сучасного інформаційного суспільства;
- підвищити професійну компетентність класних керівників щодо профілактики правопорушень серед підлітків у закладах загальної середньої освіти;
- розширити обізнаність класних керівників щодо запобігання та протидії домашньому насильству.

Очікувані результати: у процесі навчання слухачі розвинуть

- **здоров'язбережувальну компетентність** (здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу);
- **соціальну компетентність** (здатність спілкуватися з учнями та батьками як з партнерами, знаходити спільну мову з усіма учасниками освітнього процесу, працювати в команді).

Учасники: класні керівники закладів загальної середньої освіти з досвідом роботи до 3 років.

Термін роботи: 2023 рік.

Періодичність: 5 занять по 3 години, усього 15 год.

Форма роботи: дистанційна

Керівники тематичної майстерні:

Бандура В.В. методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя.

Волкова І.В. старший викладач кафедри виховання та розвитку особистості.

План роботи

Тематичної майстерні класного керівника

«Превентивне виховання в роботі класного керівника на засадах педагогіки партнерства»

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Учасники
1.	Вебсемінар Формування навичок безпечної поведінки під час військових дій	Лютий 2023 року	3	Носенко В.В. Бандура В.В. Байназарова О.О Волкова І.В.
2.	Вебсемінар Вирішення конфліктів мирним шляхом та пропаганда ненасильницької поведінки	Квітень 2023 року	3	Носенко В.В. Бандура В.В. Байназарова О.О Разводова Т.О.
3.	Вебсемінар Профілактика безпечної поведінки підлітків в інтернеті	Червень 2023 року	3	Носенко В.В. Бандура В.В. Бальшукіна А.В. Горбенко Т.І.
4.	Вебсемінар Формування життєвих цінностей, як профілактика правопорушень серед підлітків у ЗЗСО	Вересень 2023 року	3	Носенко В.В. Бандура В.В. Байназарова О.О Волкова І.В.
5.	Вебсемінар Запобігання та протидія домашньому насильству	Листопад 2023 року	3	Носенко В.В. Бандура В.В. Байназарова О.О Разводова Т.О.
Усього			15	

Методичне забезпечення

1. Будь здоровим, учителю: тренінги / О.В. Мальцева. – К.: Шк. Світ, 2012. – 112с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).

2. Воронцова Т.В., Основи здоров'я. 5 клас: посібник для вчителя / Т.В Воронцова, В.С. Пономаренко. – К.: Алатон, 2005. – 264 с.
3. Підготовка молоді до подружнього життя: методичний посібник / О.О. Берзіня, Т.Б. Гніда, В.В. Носенко. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. – 168 с.
4. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2006. – 192 с.: іл..
5. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу / С.В. Страшко [та ін.].– Київ: Освіта України, 2006. – 260 с.
6. Створення сприятливого навчального середовища: Тренінги / Л. Галіцина. – К.: Шк. Світ, 2011. – 128 с.
7. Сучасні шкільні технології / І. Рожнятовська, В. Зоц. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2004. – 112 с. – (Бібліотека «Шкільний світ»).
8. Учителю предмета «Основи здоров'я»: навчально-методичні матеріали. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 132 с.

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБи «Професійний розвиток педагога», «Якісна освіта»**

**ПРОГРАМА
педагогічної майстерні
«Формування емоційного інтелекту на уроках української мови та літератури як основа
загальної та професійної культури особистості»**

**Компонент комплексної програми
підвищення кваліфікації за напрямом
«Українська мова та література»**

Актуальність. Для сучасної школи України характерним є оновлення змісту освіти, орієнтація на опанування інновацій, цифровізація процесу навчання, що в сукупності вимагає від педагогів постійного підвищення рівня професіоналізму. Серед важливих умінь педагога – ефективне застосування набутої інформації, навчання протягом життя. Саме на це орієнтований компетентнісний підхід в освіті, який є фундаментом концепції Нової української школи.

Актуальність проблеми педагогічної майстерні полягає в тому, що виникає гостра потреба розвитку потенціалу емоційного інтелекту людини задля її ефективної соціальної адаптації та успішної самореалізації, а також у тому, що емоційний інтелект є однією з головних складових у досягненні максимального успіху в житті. Як навчальні предмети українська мова та література виконують ряд важливих освітніх функцій. Зокрема, українська мова є об'єктом пізнання, осмислення її як соціального феномена. Рідна мова є засобом спілкування та самовираження особистості, а уроки словесності вирізняються з-поміж інших предметів особливою емоційною атмосферою. Отже, організовані спеціальним чином, уроки української мови та літератури можуть перетворитися на повноцінний тренінг емоційного інтелекту.

Спільними для всіх компетентностей, що передбачені в освітньому процесі Нової української школи, є такі вміння, як читати і розуміти прочитане, уміння висловлювати думку усно і письмово, критичне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення. Поряд із ними виділяються й такі, як **уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект, здатність співпрацювати в команді.**

На нашу думку, саме ці вміння поряд з іншими дадуть змогу в майбутньому молодій людині керувати власним життям і кар'єрою, якнайповніше реалізувати власні можливості, мислити креативно, бути ініціативною та спроможною реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності, бути готовою брати відповідальність за прийняті рішення, здатною успішно працювати в команді для реалізації творчих проєктів.

У 2022/2023 н.р. почав упроваджуватися новий Державний стандарт базової середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898). Реалізація мети базової середньої освіти за цим Стандартом ґрунтується на ціннісних орієнтирах, що співвідносяться з предметними та ключовими компетентностями Нової української школи:

- повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;
- становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;
- формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;

- утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;
- формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до державної мови, культурних цінностей українського народу, його історико-культурних надбань і традицій;
- плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Усі ці завдання потребують спеціальної фахової підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників, у тому числі з питань формування емоційного інтелекту на уроках української мови та літератури як основи загальної та професійної культури особистості.

Таким чином, із метою сприяння використанню учасниками освітнього процесу змін, що відбуваються в сучасній освіті, учителі-словесники потребують допомоги стосовно:

- опанування основними складовими концепції і методики формування емоційного інтелекту на уроках української мови та літератури на основі традиційних підходів та інноваційних педагогічних технологій;

- розгляду емоційного інтелекту як основи формування ціннісних орієнтацій учнів та об'єктивного його потрактування в українському суспільно-культурному просторі;

- поширення інноваційних методик і технологій у формуванні почуття прекрасного при вивченні художнього твору, забезпечення формування естетичних смаків, переконань, ідеалів школярів відповідно до людинознавчих і українознавчих традицій;

- розвитку комунікативно-мовленнєвих умінь школярів на уроках української мови та літератури, послуговуючись формами монологічного та діалогічного мовлення, різними видами творчих робіт в усному та писемному варіанті (творчі роботи на основі неповного тексту, багатоваріантні міні-твори в контексті певної жанрово-стильової манери письма, використання нетрадиційного дидактичного матеріалу з творчими завданнями, розробка інтерактивних вправ відповідно до ситуацій, відображених у художньому творі тощо).

З огляду на це, актуальною є організація роботи педагогічної майстерні з питань формування емоційного інтелекту на уроках української мови та літератури як основи загальної та професійної культури особистості.

Мета педагогічної майстерні: розвивати предметно-методичну та емоційно-етичну та педагогіки партнерства учителів української мови та літератури в умовах реалізації Концепції НУШ.

Завдання

1. Акцентувати увагу вчителів-філологів на необхідності формування емоційного інтелекту в освітньому процесі Нової української школи.

2. Поглибити знання словесників щодо сучасних методів розв'язання педагогічних задач, що постають перед Новою українською школою, для розвитку лідерських ініціатив учнів, здатності успішно діяти в сучасному світі.

3. Визначити шляхи сприяння розвитку емоційного інтелекту на уроках української мови та літератури через поширення сучасних педагогічних методик та технологій, інтерактивних форм та методів роботи.

4. Напрацювати методичний кейс практичних завдань, спрямований на реалізацію емоційно-ціннісного компонента уроку української мови та літератури.

Очікувані результати: у результаті навчання вчителі української мови й літератури розвинули такі компетентності:

- предметно-методичну (здатність формувати ціннісні ставлення в учнів у процесі їхнього навчання, виховання і розвитку, здатність добирати та використовувати сучасні та ефективні методики та технології розвитку емоційного інтелекту здобувачів освіти);
- емоційно-етичну (здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу);
- педагогіки партнерства (опанування ролі вчителя у професійній діяльності).

Учасники: учителі української мови та літератури закладів загальної середньої освіти територіальних громад області (за бажанням).

Термін роботи педагогічної майстерні: 2023 рік.

Періодичність: 3 заняття по 4 год., 1 заняття – 3 год. Усього 15 год.

Форми роботи: методична вебстудія, модульний вебдайджест, вебсемінар-панорама методичних ідей, креативний онлайн-нетворкінг.

Керівники педагогічної майстерні: Клімова С.В., методист Центру методичної та аналітичної роботи; Коченгіна М.В., завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти, кандидат педагогічних наук.

**План роботи
педагогічної майстерні**

«Формування емоційного інтелекту на уроках української мови та літератури як основа загальної та професійної культури особистості» (2023 рік)
(спільно з кафедрою методики дошкільної та початкової освіти)

№ з/п	Форма проведення, тема	К-ть годин	Термін
1	Методична вебстудія «Емоційний інтелект – основа формування ціннісних орієнтацій учнів у процесі вивчення української мови і літератури»	4	Квітень
2	Модульний вебдайджест «Розвиток емоційного інтелекту та креативних здібностей учнів на засадах інтегрованого навчання»	4	Червень
3	Вебсемінар-панорама методичних ідей «Інтерактивні підходи до формування емоційного інтелекту учнів у процесі навчання»	4	Вересень
4	Креативний онлайн-нетворкінг «Удосконалення емоційного інтелекту учнів через розвиток умінь учнів виявляти емпатію в монологічному та діалогічному мовленні»	3	Листопад
Усього			15

Методичне забезпечення

1. Богосвятська А.І. Емоційний інтелект і уроки світової літератури //Зарубіжна література в школах України. – 2012. – № 11. – С. 22 – 27.
2. Голуб Н. Б. Підходи до навчання української мови в основній школі. URL : [http://lib.iitta.gov.ua/9509/1/Голуб%20 3_.pdf](http://lib.iitta.gov.ua/9509/1/Голуб%203_.pdf)
3. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2018. 512 с. URL : <http://booksonline.com.ua/view.php?book=51983>
4. Карпенко Є. В. Емоційний інтелект як фактор особистісного життєздійснення. Психологічні перспективи. 2017. Вип. 30. С. 50-63. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppst_2017_30_7
5. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf>
6. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. [Електронний ресурс] / Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів Виконавчої влади України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua> . – Назва з екрана.
7. Колісник Л. О. Проблема емоційного інтелекту в історії розвитку філософсько-психологічної думки. – 2013. – Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова, № 42, – С. 82-90.
8. Куцінко О.Г. Професійний довідник учителя літератури. – Х. Вид.група «Основа», 2012 . – 308 с.
9. Мельник О. М. Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів /О. М. Мельник // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2020. – № 73. – Т. 1. – С. 128–133. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.73-1.24>
10. Мешко О. І. Психологічна підготовка майбутнього вчителя в контексті компетентнісного підходу // Професійні компетенції та компетентності вчителя. Матеріали регіонального науковопрактичного семінару. – Тернопіль, 2006. – 188 с.
11. Могиляста, С. М. Програма розвитку емоційного інтелекту старшокласників психолого-педагогічними засобами. Актуальні проблеми психології: зб. наук. праць Ін-ту психології імені Г. С.

Костюка НАПН України. Т. І. Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія. – 2020. – С.56, 104–112.

12. Нова українська школа концептуальні засади реформування середньої школи / авт. кол.; за заг. ред. Михайла Грищенка, 2016. – 40 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.

13. Нова українська школа: поради для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. – 160 с. URL <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/Новини/2018/12/12/11/2011-2018rekviz.pdf>

14. Носенко Е. Л., Коврига Н. В. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції: монографія [Текст] / Е. Л. Носенко, Н. В. Коврига. – Київ : Вища школа, 2003. – С. 67-23.

15. Розвиток ключових компетентностей керівника, учителя та учня Нової української школи: [методичний посібник для керівників і педагогів закладів загальної середньої освіти] / авт. кол.; за заг. ред. Л.Д. Покроєвої. – Х.: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 104 с.

16. Чекановська І. В. Формування емоційного інтелекту в учнів початкової школи: теорія і практика / І. В. Чекановська // Вересень. – 2021. – № 3 (90). – С. 34–45. DOI: <https://doi.org/10.54662/veresen.3.2021.03>.

17. Яцюк Марія Емоційний інтелект особистості (на хвилі Нової української школи): Навчально-методичний посібник / Марія Яцюк, – Вінниця : Вид-во «Діло», 2019. – 105 с.

Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБи «Якісна освіта», «Професійний розвиток педагога»

ПРОГРАМА

педагогічної майстерні «Природнича освіта НУШ. Планування освітньої діяльності на уроках інтегрованого курсу «Довкілля» у 5–6 класах»

**Компонент комплексних програм
підвищення кваліфікації педагогічних
працівників, які викладають
інтегрований курс «Довкілля»**

Актуальність. Упровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти передбачає нові підходи до організації й планування освітнього процесу природничої освітньої галузі. На сьогодні відбувається перехід на новий Державний стандарт згідно з концепцією Нової української школи першого циклу (адаптаційного) здобувачів базової середньої освіти (5–6 класів). Згідно з Інструктивно-методичними рекомендаціями МОН щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти, учителі мають конкретизувати модельні навчальні програми, а отже, мають право розробляти навчальні програми самостійно.

Згідно з новим Державним стандартом базової середньої освіти компетентності в галузі природничих наук передбачають формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності.

Відповідно до цього має реформуватися підхід учителів до планування освітньої діяльності, наповнення освітнього процесу під час викладання інтегрованого курсу «Довкілля».

Мета школи: розвиток предметно-методичної, наукової та інноваційної компетентностей учителів, а саме, планування освітньої діяльності в межах переходу на навчання за новим Державним стандартом базової освіти, моделювання освітнього процесу; надання методичної й практичної допомоги вчителям-природникам, які викладають (планують викладати) інтегрований курс «Довкілля» в 5–6 класах, щодо

Завдання:

1. Проаналізувати модельну навчальну програму інтегрованого курсу «Довкілля» та створені для неї підручники.
2. Практично опрацювати наявний інструментарій щодо створення навчальної програми на основі модельної.
3. Опанувати новими сучасними підходами формування компетентностей, передбачених для природничої освітньої галузі.

Очікувані результати: у результаті навчання слухачі розвинуть такі компетентності
- предметно-методичну (складання навчальної програми інтегрованого курсу «Довкілля» на основі модельної; виявлення найбільш і найменш ефективних форм роботи на уроках «Довкілля» в розрізі

формування ключових компетентностей для впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти та формування цілісної картини світу; визначення форм роботи практичної або експериментальної діяльності для найбільш ефективного впровадження практичного спрямування курсу «Довкілля» в рамках впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти);

- інноваційну (здатності формувати критичне ставлення здобувачів освіти до медіаповідомлень під час вивчення курсу «Довкілля»).

Учасники: учителі природничих наук, які викладають інтегрований курс «Довкілля» у 5–6 класах.

Термін роботи школи: друге півріччя 2023 року

Періодичність: 3 заняття по 4 години, 1 заняття — 3 години, усього 15 годин.

Форми роботи: вебсемінари та вебсемінари-практикуми.

Керівник школи: Григорович О. В., методист Центру методичної та аналітичної роботи.

План роботи

педагогічної майстерні «Природнича освіта НУШ. Планування освітньої діяльності на уроках інтегрованого курсу «Довкілля» у 5–6 класах» (2023 рік)
(усього 15 годин: 3 заняття по 4 години, 1 заняття — 3 години)

№ з/п	Форма проведення, тема	К-ть годин	Термін
1	Вебсемінар «Аналіз модельної програми інтегрованого курсу «Довкілля» у контексті Державного стандарту базової середньої освіти та концепції НУШ».	4	Вересень
2	Вебсемінар «Інтеграція природничих знань на уроках “Довкілля”».	4	Жовтень
3	Вебсемінар «Формування практичного дослідницького підходу в навчанні».	4	Листопад
4	Вебсемінар «Деякі питання формування медіаграмотності на уроках “Довкілля”».	3	Грудень
	Усього	15	

Методичне забезпечення:

1. Електронні версії підручників: ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Електронний доступ:

<https://lib.imzo.gov.ua/>

2. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf>

3. Модельні навчальні програми для 5-9 класів НУШ. Електронний доступ:

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuysya-poetapno-z-2022-roku>

4. Сайт Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu-post-diploma.kharkov.ua>

5. Григорович О. Медіаграмотність на заняттях з хімії. Навчальне видання / За редакцією Волощенко О., Іванов В. — Київ : АУП, ЦВП, 2020. — 53 с., іл.

6. Каліберда М. С., Шаламов Р. В. Медіаграмотність на заняттях з біології. Навчальний посібник для вчителів — Київ : АУП, ЦВП, 2020. — 60 с., іл.

7. Григорович О. В. Довкілля, 5–6 класи (інтегрований курс). Модельна навчальна програма для закладів загальної середньої освіти.

8. Григорович О. В., Болотіна Ю. В., Романов М. В. Довкілля. Підручник інтегрованого курсу для 5 класів закладів загальної середньої освіти — Харків: Ранок, 2022. — 176 с., іл.

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБи «Якісна освіта», «Професійний розвиток педагога»**

ПРОГРАМА

педагогічної майстерні «Географічна освіта НУШ. Планування освітньої діяльності на уроках географії у 6 класі на основі академічної свободи у виборі форм та методів навчання» у межах для вчителів географії закладів загальної середньої освіти

**Компонент комплексної програми
підвищення кваліфікації педагогічних
працівників з географії**

Актуальність. Сучасна географічна освіта має викликати в учнів цікавість і захоплення світом та його людьми і ці почуття мають залишитися з ними на все життя. Навчання має надати учням знання про різноманітні місця, людей, ресурси, природне і людське середовище, а також глибоке розуміння основних фізичних і суспільних процесів на Землі. Географічні компетентності забезпечують формування в учнів просторової уяви та мислення, пояснюють, як природні та суспільні об'єкти, явища і процеси на Землі в різних масштабах формуються, взаємопов'язані та змінюються з часом.

Географія в школі – це класична навчальна дисципліна, яка бере активну участь у формуванні в учнів наукової картини світу. Унікальність сучасної шкільної географії в тому, що вона інтегрує одночасно природничі (фізична географія), громадянські (соціальна й економічна географія) та інформаційно-технічні (картографічна складова) галузі знань. Жодна з галузей знань не має причетності відразу до декількох блоків наук і можливості інтегрувати в собі настільки різноманітні відомості й закономірності.

Підвищити інтерес до географії, активізувати діяльність учнів на уроках і таким чином забезпечити підвищення якості освітнього процесу – це завдання кожного вчителя географії. У сучасних умовах реформування освіти радикально змінюється статус педагога, його освітні функції, відповідно зростають і вимоги до професійної компетентності. Від неї залежить формування конкурентоздатності, ключових компетентностей учнів.

Головне завдання вчителя на уроці, як і раніше, – учити географії, застосовуючи той арсенал методів, який дає найкращі результати. Уроки мають бути побудовані так, щоб діти не втратили цікавості до предмета.

Педагогічна майстерня «Географічна освіта НУШ. Планування освітньої діяльності на уроках географії у 6 класі на основі академічної свободи у виборі форм та методів навчання» спрямована на те, щоб допомогти педагогу в організації та проведенні сучасного уроку, формуванні ключових і предметних компетентностей учнів співпрацювати з іншими вчителями географії щодо впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Мета педагогічної майстерні: вдосконалення та розширення таких професійних компетентностей як предметно-методична, інформаційно-цифрова та педагогічного партнерства; надання науково-методичної й практичної допомоги вчителям географії щодо реалізації ідей нового Державного стандарту базової середньої освіти та нових модельних навчальних програм в освітньому процесі.

Завдання:

Виходячи з цього, пріоритетними напрямками роботи педагогічної майстерні «Географічна освіта НУШ. Планування освітньої діяльності на уроках географії у 6 класі на основі академічної свободи у виборі форм та методів навчання» є:

- ознайомлення педагогічних працівників із новим Державним стандартом базової середньої освіти;
- надання методичної допомоги щодо навчання географії в закладах загальної середньої освіти за новими модельними навчальними програмами;
- ознайомити вчителів географії з основами планування освітньої діяльності.
- окреслення пріоритетних завдань для вчителів географії щодо формування ключових компетентностей на сучасному уроці;
- ознайомити вчителів із сучасними педагогічними методиками та технологіями оцінювання рівня сформованості предметних компетентностей з географії
- узагальнення та поширення ефективного педагогічного досвіду;
- залучення педагогів до дослідно-пошукової та практичної роботи;
- апробація та введення нових освітніх технологій і систем;
- створення фонду навчально-методичних матеріалів, літератури, аудіо- та відеоматеріалів, в електронному вигляді.

Таким чином, учителям географії необхідно сьогодні відібрати зі своїх методичних надбань найбільш ефективні, змінити, модернізувати, трансформувати навчальний процес із метою підвищення якості географічної освіти. Над цим працює педагогічна майстерня «Географічна освіта НУШ. Планування освітньої діяльності на уроках географії у 6 класі на основі академічної свободи у виборі форм та методів навчання».

Очікувані результати: успішне вдосконалення та розвиток наступних професійних компетентностей:

- предметно-методичної (здатність формувати та розвивати в учнів географічну компетентність та ціннісні ставлення до навколишнього середовища; використовувати інтегроване навчання та сучасні методики навчання);
- інформаційно-цифрова (здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, ефективно використовувати наявні та створювати нові освітні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі);
- педагогічного партнерства (здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями в освітньому процесі, працювати в команді, створювати можливості до самореалізації).

Учасники: учителі географії закладів загальної середньої освіти (за бажанням).

<https://forms.gle/SekCD8euBMzLhkyB7>

Термін роботи школи: 2023 рік.

Періодичність: 3 заняття по 5 год, усього 15 год.

Форми роботи: науково-практичний семінар, семінар-тренінг, методична студія.

Керівники:

Саввіч О.М., методист Центру методичної та аналітичної роботи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»;

Грінченко О.І., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

План роботи педагогічної майстерні «Географічна освіта НУШ.

Планування освітньої діяльності на уроках географії у 6 класі на основі академічної свободи у виборі форм та методів навчання»

№ п/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	Науково-практичний семінар «Географічна освіта за новим Державним стандартом базової середньої освіти. Оновлення навчально-методичного забезпечення змісту	Березень 2023 року	5

	шкільної географії. Основи планування освітньої діяльності.»		
2.	Семинар-тренінг «Моделюємо урок. Взаємодія з учнями. Компетентністний підхід до уроку географії. Оцінювання рівня сформованості предметних компетентностей з географії.»	Червень 2023 року	5
3.	Методична студія «Створення якісного навчального контенту для дистанційної форми навчання географії. Практичні роботи. Географічні дослідження. Позакласна робота.»	Серпень 2023 року	5
Усього			15

Методичне забезпечення

1. Сайт Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu-post-diploma.kharkov.ua>
2. Вішнікіна Л. Структура предметної географічної компетентності учнів (рекомендації для вчителів географії) / Любов Вішнікіна, Олег Топузов // Українська професійна освіта. – 2017. – № 1. – С. 103-112.
3. Джерело педагогічних інновацій. Географія: науково-методичний журнал. – Випуск № 2. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2013. – 188 с.
4. Концепція географічної освіти в основній школі : проект / Інститут педагогіки НАПН України / за заг. ред. О. М. Топузова, О. Ф. Надтоки, Л. П. Вішнікіної. – К.: Педагогічна думка, 2014. – 30 с.
5. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf>
6. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. [Електронний ресурс] / Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів Виконавчої влади України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua> . – Назва з екрана.
7. Методичний поради́ник для вчителів географії : методичний посібник / О. І. Грінченко, О. М. Саввіч; за ред. Л. Д. Покроєвої, Т. В. Дрожжиної. – Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 160 с.
8. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua> . – Назва з екрану.
9. Нова українська школа: поради́ник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н.М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 2016 с.
10. Топузов О. М. Загальна методика навчання географії: підручник [з грифом МОНМС України] / О. М. Топузов, В. М. Самойленко, Л. П. Вішнікіна. – К.: ДНВП «Картографія», 2012. – 512 с.
11. Державний стандарт базової середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 Київ <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
12. Гриневич, Л., Елькін, О., Калашнікова, С., Коберник, І., Ковтунець, В., Макаренко, О., Малахова, О., Нанаєва, Т., Усатенко, Г., Хобзей, П., Шиян, Р. (2016). Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи (М. Грищенко, заг.ред.). Міністерство освіти і науки України. <https://cutt.ly/oRYU2ff>
13. Методичні рекомендації щодо створення модельних навчальних програм для 5-9 класів: Міністерство освіти і науки України. 21 березня 2021 р. Київ <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/03/25/metod.pdf>
14. Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України №235 від 19 лютого 2021 р. Київ. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyiosviti>
15. Нова українська школа: поради́ник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н.М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 2016 с.

16. Синхронне й асинхронне дистанційне навчання. Режим доступу: <https://osvita.ua/school/method/78950/>

17. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 січ. 2020 р. № 463-IX. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-IX?fbclid=IwAR3HPX7nGuTO1v2MGtHJ1p0zWxrQUiuf7N07Ir3-KCwI-Ed2fpo9nbDPwRY#Text> .

18. Учені НАПН України — українським учителям. (2021). Презентація цілісної освітньої системи навчання в 5-6 класах нової української школи. Інститут педагогіки НАПН України. <https://cutt.ly/hRYUCwM>

19. Учені НАПН України — українським учителям. (2021). Природничо-математична та цифрова освіта. Інститут педагогіки НАПН України. <https://cutt.ly/SRYUMjS>

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ «STEM-освіта»**

**ПРОГРАМА
методичного нетворкінга «STEM-освіта в Новій українській школі»**

**Компонент комплексної
програми підвищення
кваліфікації педагогічних працівників
різних навчальних предметів**

Актуальність. Відновлення, розвиток та конкурентоспроможність національної економіки, забезпечення обороноздатності нашої держави ставить перед сферою освіти завдання щодо генерування нових ідей і знань, створення нових технологій, розв'язання проблем, що можливо досягнути шляхом упровадження практико-орієнтованого навчання, створення на заняттях проблемних ситуацій для самостійного здобуття необхідних знань у процесі їх вирішення.

Освіта повинна бути випереджувальною, відповідати тенденціям розвитку суспільства в майбутньому (розвиток ІТ-галузі, робототехніки, нанотехнологій та інше), тому особлива увага на сьогодні приділяється інноваційному напрямку – STEM-освіті.

Впровадження STEM-освіти визначається подальшим впровадженням реформи «Нова українська школа», яка у вересні 2022 року розпочалася на рівні базової середньої освіти, Планом заходів щодо реалізації Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) до 2027 року, що визначає комплекс заходів, пов'язаних з формуванням і розвитком навичок науково-дослідницької та інженерної діяльності, винахідництва, підприємництва, ранньої професійної самовизначеності, популяризацією науково-технічних та інженерних професій.

Методичний нетворкінг спрямований на реалізацію в Харківській області інноваційного освітнього проєкту «Організаційні та науково-методичні умови створення STEM-центрів». Створення освітнього STEM-середовища у закладі освіти є одним з основних завдань сучасного етапу розвитку STEM-освіти. Поняття освітнього STEM-середовища закладу освіти можна трактувати як сукупність інтелектуальних та матеріальних умов впровадження результатів науково-дослідної роботи, технологій, інжинірингу, інтегрованих знань, які забезпечують саморозвиток вільної і активної особистості, реалізацію творчого потенціалу здобувачів освіти.

Упровадження STEM-освіти вимагає від педагогічних працівників активно використовувати новітні педагогічні підходи до навчання й оцінювання, інноваційні практики міжпредметного навчання, методи та засоби навчання з акцентом на розвиток дослідницьких та винахідницьких компетентностей. У зв'язку з цим, посилена увага приділяється питанням якісного підвищення кваліфікації педагогічних працівників у галузі STEM-освіти.

Згідно із законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, з огляду на вищезазначене та з метою набуття професійних компетентностей, підвищення фахового рівня педагогічних працівників закладів загальної середньої

освіти започатковано роботу методичного нетворкінгу «STEM-освіта в Новій українській школі» (далі – нетворкінг).

Зміст нетворкінгу ґрунтується на педагогічній технології проєктної та навчально-дослідної діяльності, представлено різні моделі освітньої інтеграції, що дозволяє здійснювати модернізацію методологічних засад, реалізують взаємозв'язок змісту, обсягу навчального матеріалу предметів різних освітніх галузей. Структура матеріалу подається за схемою «тематичні акценти – способи дій», що сприятиме розвитку професійної компетентності педагогічних працівників з питань STEM-освіти, розглядаються питання імплементації елементів STEM-освіти в навчальні предмети шкільних курсів та розроблення інтегрованих навчальних програм, бо саме такий шлях сприяє більш повному і системному формуванню необхідних компетентностей здобувачів освіти, які дають можливість запропонувати розв'язання проблем суспільства, поєднавши природничі науки, технології, інженерію та математику.

Результатом діяльності нетворкінгу має бути підвищення професійної компетентності педагогічних працівників закладів освіти із питань організації, здійснення STEM-освіти, її ефективної інтеграції в освітній простір. Заняття планується проводити у форматі on-line (в синхронному та асинхронному режимах) з використанням наявних можливостей і технологій.

Мета нетворкінгу: сприяння професійному розвитку педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, формування стійкої мотивації до постійного самовдосконалення та розвитку предметно-методичної компетентності.

Завдання:

1. Надання практичної допомоги педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти в опануванні підходів та технологій організації та здійснення STEM-освіти.

2. Професійна підтримка з питань реалізації компетентнісного, особистісно орієнтованого, діяльнісного підходів до організації STEM-освіти дітей з урахуванням особливостей наявного освітнього STEM-середовища закладу освіти.

3. Ознайомлення з підходами, принципами та засобами інтеграції STEM-освіти в освітній процес нової української школи, імплементації STEM-освіти в навчальні предмети.

4. Надання адресної методичної допомоги педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти із різних питань організаційно-методичного супроводу STEM-освіти школярів з урахуванням інноваційних тенденцій в галузі педагогіки, методики, психології, інформаційних технологій.

Очікувані результати: вдосконалення та розвиток предметно-методичної компетентності (здатність здійснювати інтегроване навчання; здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів).

Учасники: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Термін роботи нетворкінгу: 2023 рік.

Періодичність: усього 15 годин (4 заняття).

Форми роботи: вебінар, веб-семінар.

Керівники нетворкінгу:

Вороніна Г.Л., старший викладач кафедри виховання й розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук;

Ставицький С.Б., завідувач Центру медіа та інформаційних технологій КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

План роботи
методичного нетворкінга «STEM-освіта в Новій українській школі»
(усього 15 годин: 4 заняття)

№ з/п	Тематика	Термін проведення	Го д	Відповідальні
1.	Установчий науково-методичний семінар (дистанційно) «Упровадження елементів STEM-освіти в освітній процес»	Березень	3	Вороніна Г.Л.; Ставицький С.Б.
2.	Науково-методичний семінар (дистанційно) «Проект як засіб реалізації STEAM-освіти»	Червень	4	Вороніна Г.Л.; Ставицький С.Б.
3.	Науково-методичний семінар (дистанційно) «Організаційні та науково-методичні умови створення STEM-центрів»	Вересень	4	Вороніна Г.Л.; Ставицький С.Б.
4.	Науково-практичний семінар (дистанційно) «Професійна компетентність учителя в системі навчання STEM»	Листопад	4	Вороніна Г.Л.; Ставицький С.Б.
Усього годин:			15	

Методичне забезпечення

1. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р).

2. Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) (розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 960-р).

3. План заходів щодо реалізації Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) до 2027 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 січня 2021 року № 131-р).

4. План заходів щодо популяризації природничих наук та математики до 2025 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 320-р).

5. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (наказ Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2000 року № 522, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 26 грудня 2000 року за № 946/5167 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 30 листопада 2012 року № 1352)).

6. Типовий перелік засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і STEM-лабораторій (наказ Міністерства освіти і науки України від 29.04.2020 № 574).

7. Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2022/2023 навчальному році (листа ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 15.08.2022 № 22.1/10-1080).

8. Модельна навчальна програма для базової середньої освіти «STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» (авт. Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.).

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБи «Професійний розвиток педагога», «Якісна освіта»**

**ПРОГРАМА
освітнього нетворкінгу
«Інтеграція підприємливості і фінансової грамотності в освітні галузі
відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»**

**Компонент комплексної програми підвищення
кваліфікації педагогічних працівників різних
навчальних предметів**

Актуальність. Сучасне життя вимагає від людини уміння якісно та швидко реагувати на нові виклики, яких щодня стає все більше. У цих умовах шкільна освіта має допомогти дітям вирости конкурентними та самодостатніми особистостями, стати успішними людьми та кваліфікованими фахівцями. А для цього стандартного набору знань, які отримує випускник школи, замало. Потрібно ще й ефективно застосовувати набуту інформацію, уміти навчатися протягом життя. Саме на це орієнтований компетентнісний підхід в освіті, який є фундаментом концепції Нової української школи.

Однією з ключових компетентностей, які передбачені в освітньому процесі Нової української школи, є **«Підприємливість та фінансова грамотність»**.

Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898) **ключова компетентність «Підприємливість і фінансова грамотність» передбачає:**

- ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності;
- здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми;
- готовність брати відповідальність за прийняті рішення;
- здатність працювати в команді для планування і реалізації проєктів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність.

Починаючи з 2022/2023 н.р. впроваджується новий Державний стандарт базової середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898). Цим стандартом та типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235), у 8 та 9 класах передбачено вивчення предмета «Підприємництво та фінансова грамотність». Уведення в дію зазначеної типової освітньої програми буде відбуватися поетапно, а саме: для 8-х класів ЗЗСО – з 2025/2026 н.р., для 9-х класів ЗЗСО – з 2026/2027 н.р. Але це не означає, що для того, щоб розвивати підприємливість і фінансову грамотність здобувачів освіти, слід чекати 2025 року. Кожна освітня галузь і кожен предмет має компетентнісний потенціал і завдання педагогів – грамотно його використати.

Усе це потребує спеціальної фахової підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників із питань підприємливості та фінансової грамотності. З огляду на це, актуальною є організація роботи освітнього нетворкінгу «Інтеграція підприємливості і фінансової грамотності в освітні галузі відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти».

Мета освітнього нетворкінгу: розвиток предметно-методичної та інноваційної компетентностей учителів різних предметів щодо інтеграції підприємливості та фінансової грамотності в освітній процес закладу загальної середньої освіти відповідно до завдань нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Завдання:

- проаналізувати особливості інтеграції підприємливості та фінансової грамотності в освітній галузі відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти;
- поглибити знання педагогів щодо сучасних трендів підприємливої освіти, а також технік, прийомів, вправ та завдань, які можна використовувати для розвитку підприємливої особистості;
- розглянути можливості профорієнтаційної роботи у закладі загальної середньої освіти для розвитку підприємливості і фінансової грамотності.

Очікувані результати: за підсумками навчання слухачі розвинуть

- предметно-методичну компетентність (знання і розуміння особливостей освітніх галузей, визначених Державним стандартом базової середньої освіти, здатність моделювати зміст навчання для розвитку підприємливості та фінансової грамотності);
- інноваційну компетентність (уміння добирати та використовувати як традиційні, так і інноваційні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності).

Учасники: керівники ТМО учителів-предметників, учителі різних предметів ЗЗСО.

Термін роботи школи: 2023 рік.

Періодичність: 3 заняття – по 4 год; 1 заняття – 3 години. Усього 15 годин.

Форми роботи: творчий діалог, методичний інтенсив, педагогічна майстерка, ресурсна зустріч.

Керівник освітнього нетворкінгу: Носик Н.Д., методистка Центру методичної та аналітичної роботи.

**План роботи освітнього нетворкінгу
«Інтеграція підприємливості і фінансової грамотності в освітній галузі
відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кільк. навч. годин
1.	Творчий діалог «Методичні лайфхаки для розвитку підприємливості і фінансової грамотності на уроках мовно-літературної, громадянської та історичної, мистецької освітніх галузей»	Березень 2023 року	4
2.	Методичний інтенсив «Упровадження сучасних трендів підприємливої освіти під час вивчення предметів математичної, інформатичної і технологічної освітніх галузей»	Травень 2023 року	4
3.	Педагогічна майстерка «Можливості природничої, соціальної та здоров'язбережувальної, фізкультурної освітніх галузей для розвитку підприємливості і фінансової грамотності»	Вересень 2023 року	4
4.	Ресурсна зустріч «Особливості профорієнтаційної роботи у контексті розвитку підприємливої особистості»	Листопад 2023 року	3
Усього			15

Методичне забезпечення

1. Державний стандарт базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 №898): <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/5f7/5e6/b1e/5f75e6b1ee0d8989401323.doc>
2. Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»: <https://cutt.ly/2BDZ1qK>
3. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736-20 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»: <https://cutt.ly/uFkTD4C>
4. Vasigalupo M., Kamylyis P., Punie Y., Van den Brande G. (2016). EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework. Люксембург: Publication Office of the European Union; EUR 27939 EN; doi:10.2791/593884. (Рамка підприємницької компетентності): <https://cutt.ly/mKBjd2X>
5. Vasigalupo M., Weikert Garcia L., Mansoori Y., O'Keeffe W. EntreComp Playbook. Entrepreneurial learning beyond the classroom. 30245 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg. 2020, ISBN 78-92-76-19416-3 (онлайн) doi: 10.2760/77835 (онлайн) (Посібник. Підприємницьке навчання за межами класу): <https://cutt.ly/1ZQRz0h>
6. EntreLearn: Інструменти навчання підприємництву для вчителів. Методичку підготовлено як частину проекту I-LINC Корнелією Логіньовою, викладачем в Hotel Academy, Братислава, під редакцією European Schoolnet (Оскар Гуель, Томіслава Речева та Ануска Феррарі): <https://cutt.ly/DZQTtOo>
7. Барадія Н., Покась Л. Формування фінансової грамотності через впровадження педагогічних технологій / Н. Барадія, Л. Покась // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2019. – Випуск 23 (том 1). – С. 89-94.
8. Бібліотека матеріалів «Гривня – наш символ»: <https://cutt.ly/jBDVfih>
9. Біденко С., Золотаревич І. Як розповісти дітям про гроші / С. Біденко, І. Золотаревич. – Х.: Вид. група «Основа», 2019. – 128 с.
10. Горленко Ганна. Медіаосвіта на заняттях з фінансової грамотності. Навчальне видання / за редакцією Волошенюк О., Іванова В. – Київ: АУП, ЦВП, 2021. – 76 с.
11. Длугопольський О.В., Вірковська А.А. Економіка і я: посібник серії «Шкільна бібліотека». – Тернопіль: Астон, 2020. – 144 с.
12. Ілюстрований посібник із фінансової грамотності для школярів: навч. наоч. посіб. / О.М.Пахненко, М.М.Бричко, А.Ю.Семенов. – Суми: Сумський державний університет, 2017. – 214 с.
13. Компетентнісно орієнтований урок (бібліотека проекту «НаУрок»): <https://naurok.com.ua/kompetentnisno-ori-ntovaniy-urok-192614.html>
14. Конспекти занять з розвитку підприємництва: посібник / упоряд. М.Товкало, В.Одзімек, О.Медведева, Я.Квятковський, А.Окрашевська. – 2012. – 255 с.: <http://surl.li/rkig>
15. Кузьменко Ю. Формування компетентності «Підприємливість та фінансова грамотність»: сучасні орієнтири / Ю. Кузьменко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2018. – № 2(8). – С. 36-39.
16. Методика викладання фінансової грамотності: навч. посіб. / Т.О. Кізима, В.В. Письменний, С.Л. Коваль, Н.І. Карпишин та ін.; за ред. д.е.н., професора Кізими Т.О. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2017. – 200 с.
17. Основи споживчих знань. Споживча етика: посіб. для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти / О.В. Овчарук, Л.М. Пужайчереда. – Київ: Літера ЛТД, 2019. – 112 с. – Серія «Шкільна бібліотека».
18. Стаття «6 принципів ефективного персоналізованого навчання»: <http://blog.ed-era.com/6-principiv/>
19. Стаття «Персоналізоване навчання: адаптуйся або «сідай, двійка»: <http://blog.ed-era.com/personalizovane-navchannia/>
20. Стаття «Що таке адаптивні технології та як ними користуватися»: <http://blog.ed-era.com/adaptivni-technologii/>
21. Стаття «Що таке компетентнісний підхід у навчанні – відповідає Державна служба якості освіти»: <https://cutt.ly/kBDVFWs>

22. Творимо майбутнє відповідально й ощадливо: програма соціально-фінансової освіти й виховання для учнів загальноосвітніх навчальних закладів: метод. посіб. / Автори-упоряд.: В.С. Петрович, Т.П. Цюман, Т.П. Авельцева, В.В. Молочний; за заг. ред. В.С. Петровича. К.: ФОП Буря О.Д., 2014. С.142.
23. Уроки з підприємницьким тлом: навчальні матеріали / за заг. ред. Е. Бобінської, Р. Щияна, М. Товкало. – Варшава: Сова, 2014. – 398 с.: <http://surl.li/icrh>
24. Цікаво про фінанси: посіб. серії «Шкільна бібліотека» для 5–6 кл. закл. загальної середньої освіти / С. Біденко, І. Золотаревич. – Х.: Вид. група «Основа», 2019. – 127 с. – Серія «Шкільна бібліотека».

Електронні ресурси

1. Financial Literacy Ukraine: <https://www.facebook.com/finlitukraine/>
2. Національний проєкт з фінансової грамотності (фейсбук-сторінка): <https://www.facebook.com/ukrfinlitproject>
3. Освітній проєкт з фінансової грамотності «ФінКульт» (фейсбук-сторінка): <https://www.facebook.com/fincultukraine>
4. Освітній сайт «ТАЛАН» Національного банку України: <https://talan.bank.gov.ua/>
5. Сайт Національного банку України про роботу фінансової системи під час війни «Фінансова оборона України»: <https://promo.bank.gov.ua/fin-defense/>
6. Офіційний сайт Музею грошей Національного банку України: <https://museum.bank.gov.ua/>
7. Офіційна фейсбук-сторінка Музею грошей Національного банку України: <https://www.facebook.com/museumofmoney.nbu.gov.ua>
8. Просвітницькі ініціативи Національного банку України:
 - #ШахрайГудбай: <https://bank.gov.ua/promo/stopfraud/>
 - #Cashless: <https://promo.bank.gov.ua/cashless/>
 - #Анатомія гривні: <https://promo.bank.gov.ua/hryvnia/>
 - #ЗнайСвоїПрава: <https://promo.bank.gov.ua/know-your-rights/>
 - #ЗнайСвоїПрава_Кредити: <https://promo.bank.gov.ua/know-your-rights-loans/>
9. Просвітницький проєкт про податки та державний бюджет «Ціна держави»: <https://cost.ua/>
10. Сайт Програми «Соціальне шкільне підприємництво у сільській місцевості та малих містах України»: <http://sse.eef.org.ua/>
11. Сайт про створення соціальних шкільних підприємств «School of ME»: http://schoolofme.me/home_ua
12. Сайти проєкту «Енергоефективні школи: нова генерація»: <http://energyschool.org.ua/>
13. Антифейкові інтелектуальні ігри «НотаЄнота» (фейсбук-сторінка): <https://www.facebook.com/notaenota1>
14. Освітньо-популярна online-гра «Здолай шахрая»: <https://game.ema.com.ua/>
15. Портал «Медіаосвіта та медіаграмотність» Академії української преси: <http://medialiteracy.org.ua/>
16. Сайт Академії української преси: <https://www.aup.com.ua/>
17. Офіційна фейсбук-сторінка Академії української преси: <https://www.facebook.com/aupfoundation>

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ «Безпечна школа»**

ПРОГРАМА

**методичного колоквиуму «Організація діяльності психологічних служб на сучасному етапі
реформування системи освіти в Україні у воєнний та післявоєнний період»**

**Компонент комплексної програми
підвищення кваліфікації за напрямом
«Практичні психологи ЗЗСО, ЗДО»**

Актуальність. У межах ХАБу «Безпечна школа» регіонального проєкту «Освітній технопарк Харківщини – 2030») в умовах надзвичайних викликів щодо збереження цілісності й державності України, військової агресії РФ, питань забезпечення фізичної, психічної безпеки особистості, завдань консолідації суспільства та відновлення психічного здоров'я після тривалої дії стресових факторів величезного значення набуває організація діяльності практичних психологів і соціальних педагогів закладів освіти. Керованість та координованість діяльності фахівців психологічної служби є пріоритетним завданням на сучасному етапі реформування освітніх ланок. Якісний психологічний супровід та соціально-педагогічний патронаж на сучасному етапі вирішує ряд важливих завдань. Одним з найважливіших напрямів є надання першої психологічної та кризової психологічної допомоги, впровадження інклюзивної освіти та адаптація дітей з особливими освітніми потребами в закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної, передвищої освіти. Слід також зазначити, що сучасні діти знаходяться в ситуації численних ризиків, спокус, негативних впливів (у тому числі і через маніпулятивні технології деструктивного змісту ЗМІ, інтернет-мережі, різних видів рекламної продукції), дезорієнтації у вимогах і моделях своєї поведінки. Це сприяє набуттю і накопиченню асоціального і протиправного досвіду у дітей, формування у них викривленого образу світу та актуалізує потребу формування у підростаючих поколінь гуманістичної та стійкої до маніпуляцій свідомості, критичного мислення, громадянської позиції, моральних принципів, духовності. Пріоритетного значення набуває формування в учнів критичного мислення, розвиток громадянськості, психологічної культури, духовності, асертивної поведінки, знань про здоровий і безпечний спосіб життя; удосконалення життєво необхідних умінь та навичок, уміння використовувати їх у навчальній та повсякденній діяльності; усвідомлення учнями цінності життя, формування особистості та її Я-концепції.

Питання організація роботи та підвищення компетентності керівників (координаторів) психологічних служб вирішується через обмін досвідом щодо сучасних моделей організації діяльності практичних психологів та соціальних педагогів у різних областях, територіальних громадах; підвищення оперативності комунікації та виконавчої дисципліни; інтерактивне відпрацювання єдиних підходів та шляхів вирішення актуальних завдань та сучасних викликів обумовило створення та діяльність методичного колоквиуму.

Мета методичного колоквиуму: розвиток особистої, лідерської та професійних компетентностей керівників (координаторів) психологічних служб територіальних громад Харківської області та м. Харкова з психології та інклюзивної освіти через інноваційні форми освіти та обміну сучасними психологічними формами, методами, методиками та практиками психологічного супроводу та соціально-педагогічного патронажу.

Завдання

1. Ознайомлення із актуальними цілями та завданнями психологічного супроводу на 2023 рік в умовах реалізації Концепції Нової української школи та воєнного стану.
2. Оволодіння знаннями, навичками та вміннями щодо реалізації стратегій психологічного та соціально-педагогічного супроводу у воєнний та післявоєнний період.
3. Обмін досвідом щодо сучасних моделей організації діяльності практичних психологів та соціальних педагогів у різних областях, територіальних громадах.
4. Підвищення оперативності комунікації та виконавчої дисципліни керівників (координаторів) психологічних служб територіальних громад Харківської області.
5. Інтерактивне відпрацювання єдиних підходів та шляхів вирішення актуальних завдань та сучасних викликів.

Очікувані результати: за підсумками навчання слухачі розвинуть

- **особисту та навчальну компетентність** (здатність до професійного розвитку, набуття та розширення компетентностей фахівців психологічної служби, вміння планувати та управляти власним робочим часом);
- **лідерську компетентність** (здатність створювати команду однодумців, прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до професійних обов'язків).
- **професійні компетентності** (здійснення психологічної профілактики, психологічної просвіти, психологічної діагностики, надання психологічної допомоги за запитом, співпраці з педагогічними працівниками щодо створення, підтримки та розвитку психологічно безпечного освітнього середовища у закладі освіти та інші).

Учасники: керівники (координатори) психологічних служб територіальних громад Харківської області та м. Харкова

Термін роботи школи-майстерні: 2023 рік.

Періодичність: 5 занять по 3 год, усього 15 год.

Форми роботи: відеоконференції.

Керівники методичного колоквиуму:

Носенко В.В., завідувач Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя;

Разводова Т.О., викладач секції спеціальної та інклюзивної освіти.

План роботи

методичного колоквиуму «Організація діяльності психологічних служб на сучасному етапі реформування системи освіти в Україні у воєнний та післявоєнний період»»

№ з/п	Форма проведення, тема	К-ть годин	Термін
1.	Вебконференція (у форматі ZOOM-конференції) за темою «Психоемоційна підтримка учасників освітнього процесу в умовах реалізації Концепції Нової української школи та воєнного стану» (3 години)	3	Березень 2023 року

2.	Вебконференція (у форматі ZOOM-конференції) XII психологічний форум за темою «Актуальні питання реалізації стратегій психологічного та соціально-педагогічного супроводу у воєнний та післявоєнний період» (3 години)	3	Квітень 2023 року
3.	Вебконференція (у форматі ZOOM-конференції) за темою «Обмін досвідом щодо розроблених шляхів впровадження пріоритетних напрямів планування змін у післявоєнний період» (3 години)	3	Серпень 2023 року
4.	Вебконференція (у форматі ZOOM-конференції) за темою «Напрями діяльності фахівців психологічної служби щодо попередження насильства у межах та поза межами закладу освіти у воєнний та післявоєнний період» (3 години)	3	Листопад 2023 року
5.	Підсумкова відеоконференція (у форматі ZOOM-конференції) за темою «Кращі нароби моделей організації психологічної служби у воєнний період» (з досвіду роботи фахівців) (3 години)	3	Грудень 2023 року
	Усього	15	

Методичне забезпечення

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392// Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – 2012. – № 4-5. – С. 3-56.

2. Концепція нової української школи. [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://www.mon.gov.ua>.

3. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249613934>

4. Лист Міністерства освіти і науки України від 27.06.2019 №1/9-414 «Деякі питання щодо створення у 2019/2020 н. р. безпечного освітнього середовища, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок» – [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://www.mon.gov.ua>.

5. [Лист МОН від 16.07.2021 № 1/9-363 "Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2021/2022 н.р."](https://imzo.gov.ua/2021/07/19/lyst-mon-vid-16-07-2021-1-9-363-pro-priorytetni-napriamy-roboty-psykholohichnoi-sluzhby-u-systemi-osvity-u-2021-2022-n-r/) [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2021/07/19/lyst-mon-vid-16-07-2021-1-9-363-pro-priorytetni-napriamy-roboty-psykholohichnoi-sluzhby-u-systemi-osvity-u-2021-2022-n-r/>

6. [Лист МОН України від 24.07.2019 №1/9-477 « Про типову документацію працівників психологічної служби](https://docs.google.com/document/d/1UY_xe_kXCqYFOKgjZjd5xA4-KbSBzlef-qWQoEWugPs/edit) [Електронний ресурс] Режим доступу: https://docs.google.com/document/d/1UY_xe_kXCqYFOKgjZjd5xA4-KbSBzlef-qWQoEWugPs/edit

7. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей», затверджена Вченими Радами Інституту проблем виховання (протокол № 6 від 02 липня 2018 року) та Інституту модернізації змісту освіти (протокол № 7 від 26 вересня 2018 року) – Режим доступу : <https://ipv.org.ua/prohrama-nova-ukrainska-shkola>

Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБи «Якісна освіта», «Професійний розвиток педагога»

ПРОГРАМА
воркшопу для вчителів української мови та літератури, зарубіжної літератури
«Створення навчальних програм на основі модельних»

Компонент комплексної програми підвищення
кваліфікації педагогічних працівників з української
мови та літератури; зарубіжної літератури

Актуальність. Упровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти передбачає нові підходи до організації й планування освітнього процесу мовно-літературної освітньої галузі. Згідно з Інструктивно-методичними рекомендаціями МОН щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти, учителі мають конкретизувати модельні навчальні програми, а отже, мають право розробляти навчальні програми самостійно.

Модельні навчальні програми мовно-літературної освітньої галузі на рівні закладу освіти мають бути конкретизовані у навчальні програми. На основі обраної модельної навчальної програми учителі-філологи розробляють навчальну програму предмета, інтегрованого курсу. Така програма має містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом або відповідною модельною навчальною програмою, розподіл навчальних годин на вивчення кожного тематичного блоку, опис видів навчальної діяльності.

У модельних навчальних програмах відсутній розподіл навчальних годин у розрізі розділів, тем тощо. Кількість годин, необхідна для вивчення тієї чи іншої теми (розділу), визначається вчителем у навчальній програмі в межах загальної кількості годин за рік, передбаченої навчальним планом закладу освіти на вивчення цього предмета чи інтегрованого курсу, та з урахуванням очікуваних результатів навчання, визначених навчальною програмою.

Розробляючи навчальну програму, педагоги можуть вносити зміни у запропонованій модельною навчальною програмою зміст предмета чи інтегрованого курсу відповідно до підготовленості класу, регіональних особливостей, робочого навчального плану школи, необхідності своєчасного реагування на конкретні умови, у яких відбувається освітній процес, зокрема:

- розширювати й поглиблювати або ущільнювати зміст окремих елементів (розділів, тем) програми, зважаючи на потреби учнів, матеріально-технічне забезпечення закладу освіти, запити батьків, громади тощо;
- доповнювати тематику практичних та творчих робіт;
- вилучати окремі питання, з метою уникнення надмірної деталізації змісту навчального матеріалу.

Також учитель може змінювати послідовність вивчення тем, не порушуючи логічної послідовності досягнення результатів навчання.

Мета воркшопу: надати методичну й практичну допомогу вчителям мовно-літературної освітньої галузі стосовно створення навчальних програм на основі модельних, удосконалити предметно-методичну та прогностичну компетентності; розвивати здатність моделювати зміст освітнього процесу відповідно до обов'язкових результатів навчання; сприяти розвитку здатності навчатися впродовж життя.

Завдання:

1. Проаналізувати модельні програми з предметів (інтегрованих курсів) мовно-літературної освітньої галузі та створені для них підручники.
2. Практично опрацювати наявний інструментарій щодо створення навчальних програм на основі модельних.
3. Створити алгоритм розробки початкових програм на основі модельних з предметів мовно-літературної освітньої галузі.

Учасники: учителі української мови та літератури, зарубіжної літератури закладів загальної середньої освіти ТГ області (за бажанням).

Очікувані результати: під час навчання вчителі удосконалять та розширять такі професійні компетентності:

- **проектувальну** (здатність створювати навчальні програми на основі модельних);
- **предметно-методичну** (здатність моделювати зміст освітнього процесу відповідно до обов'язкових результатів навчання);
- **здатності навчатися впродовж життя.**

Термін роботи школи: 2023 рік.

Періодичність: 5 занять по 3 години, усього — 15 годин.

Форми роботи: вебсемінари та вебсемінари-практикуми.

Керівники школи: Румянцева-Лахтіна О.О., методист Центру методичної та аналітичної роботи.

За участі Клімової С.В., Косенко К.О., методистів Центру методичної та аналітичної роботи, Андронові Л.Г., доцента кафедри методики навчання мов і літератури, кандидата філологічних наук.

План роботи

воркшопу «Створення навчальних програм на основі модельних» (2023 рік)

(спільно з кафедрою методики навчання мов і літератури)

(усього 15 годин: 5 занять по 3 академічних години)

№ з/п	Форма проведення, тема	К-ть годин	Термін
1	Вебсемінар за темою «Характеристика модельних програм з української мови, української літератури. Програма інтегрованого мовно-літературного курсу»	3	Березень
2	Вебсемінар за темою «Характеристика модельних програм із зарубіжної літератури. Програма інтегрованого курсу літератур»	3	Квітень
3	Вебсемінар-практикум за темою «Створення навчальних програм на основі модельних з української мови і літератури та інтегрованого мовно-літературного курсу»	3	Травень
4	Вебсемінар-практикум за темою «Створення навчальних програм на основі модельних із зарубіжної літератури та інтегрованого курсу літератур»	3	Червень
5	Вебсемінар-практикум за темою «Алгоритм створення навчальних програм на основі модельних з предметів мовно-літературної освітньої галузі (обмін досвідом)»	3	Червень
Усього		15	

Методичне забезпечення.

1. Електронні версії підручників: ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Електронний доступ: <https://lib.imzo.gov.ua/>
2. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. [Електронний ресурс] / Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів Виконавчої влади України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua> . – Назва з екрана.
4. Модельні навчальні програми для 5-9 класів НУШ. Електронний доступ: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>
5. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua> . – Назва з екрану.
6. Сайт Муніципального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu-post-diploma.kharkov.ua>
7. Старагіна І., Панченко А., Терещенко В. та ін. Українська мова, українська та зарубіжна літератури. Підручник інтегрованого курсу для 5 класів закладів загальної середньої освіти. К.: «Генеза», 2022.
5. Яценко Т. Пахаренко та ін. Література українська та зарубіжна. Підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти. К.: «Освіта», 2021.

**Регіональний проєкт «Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ «Якісна освіта»**

ПРОГРАМА

**воркшопу за темою «Забезпечення розвитку дітей старшого дошкільного віку відповідно до
вимог Нової української школи в сучасних умовах»
для вихователів-методистів, вихователів закладів дошкільної освіти**

**Компонент комплексної програми підвищення
кваліфікації педагогічних працівників закладів
дошкільної освіти**

Актуальність. Дошкільний вік є один із найвідповідальніших життєвих циклів людини, і тому, навіть в умовах воєнного стану продовжується робота щодо розвитку та виховання дітей. Важливим завданням дошкільної освіти є консолідація зусиль закладів освіти, батьків із метою забезпечення необхідних умов для розвитку, освіти, повноцінної соціалізації дітей та створення безпечного освітнього середовища, що особливо актуально на сьогоднішній день.

Завдання закладу дошкільної освіти (далі – ЗДО) – реалізація державної політики в галузі освіти щодо питань особистісного розвитку дитини, врахування концептуальних засад реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», стратегічного курсу розвитку системи освіти України загалом в умовах дії воєнного стану. Діяльність ЗДО має бути узгоджена з пріоритетами загальнолюдських цінностей, що забезпечують формування загальної культури життєдіяльності дитини старшого дошкільного віку, максимальне використання можливостей періоду дитинства для досягнення психологічних якостей дошкільної зрілості та особистісного зростання в реаліях сьогодення.

Організуюючи освітню роботу з дітьми в дистанційному форматі педагоги ЗДО мають урахувати ключові компоненти формули Нової української школи, а також індивідуальні фізичні, психологічні, інтелектуальні особливості дитини кожної вікової групи. Серед ключових компонентів формули Нової української школи є:

- новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації дитини в суспільстві;
- наскрізний процес виховання, спрямований на формування соціально-моральних цінностей;
- педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між педагогами, дітьми та батьками;
- дитиноцентризм, орієнтація на потреби дитини в освітньому процесі;
- сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби та технології розвитку дошкільників, освітян і батьків у закладі освіти та поза його межами.

Реалізація засад Концепції Нової української школи, вимог Базового компонента дошкільної освіти (2021) в сучасних умовах передбачає визначення пріоритетності особистісно орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного, середовищного підходів до розв’язання освітніх завдань дошкільної освіти. Документи покликані забезпечити становлення особистості дитини, її фізичний, комунікативний, пізнавальний, соціально-моральний, художньо-естетичний, креативний розвиток, набуття нею практичного досвіду в умовах, що склалися.

Але на сьогоднішній день існує проблема щодо якісного забезпечення розвитку дітей старшого дошкільного віку відповідно до вимог Нової української школи в сучасних умовах.

Найпоширеніші проблеми в роботі ЗДО в умовах дії воєнного стану:

- налагодження комунікації між педагогами дітьми та їх батьками;

- визначення принципів, підходів, намірів і адекватних віковим закономірностям розвитку дитини провідним видам діяльності, які спрямовують розвиток дитини;
- використання форм і методів педагогічної роботи, які відповідають віку дітей;
- послідовне збагачення результатів освіти, які висвітлено у формуванні компетентностей дитини дошкільного віку.

Із огляду на це актуальним є організація роботи воркшопу вихователів-методистів, вихователів закладів дошкільної за темою «Забезпечення розвитку дітей старшого дошкільного віку відповідно до вимог Нової української школи в сучасних умовах». Робота воркшопу спрямована на розкриття теоретичних питань розвитку дітей старшого дошкільного віку та ознайомлення з кращими практиками роботи педагогів закладів дошкільної освіти.

Мета: удосконалення організаційної та предметно-методичної професійних компетентностей вихователів-методистів, вихователів закладів дошкільної освіти щодо забезпечення розвитку дітей старшого дошкільного віку в сучасних умовах відповідно до вимог Нової української школи.

Завдання

1. Актуалізація питання діяльності вихователів-методистів, вихователів ЗДО щодо забезпечення розвитку дітей старшого дошкільного віку в умовах дії воєнного стану.
2. Поглибити знання педагогів із питань організації освітньої діяльності з дітьми старшого дошкільного віку в сучасних умовах відповідно до засад Концепції Нової української школи.
3. Удосконалити практичні навички педагогів із питань забезпечення партнерської взаємодії педагогів з батьками вихованців та розвитку в дітей старшого дошкільного віку базових якостей особистості в реаліях сьогодення.

Очікувані результати: у ході навчання вихователі-методисти, вихователі закладів дошкільної освіти

- удосконалять організаційну компетентність (здатності обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до потреб дітей старшого дошкільного віку в сучасних умовах з урахуванням вимог Нової української школи);
- розвинуть предметно-методичну компетентність (здатність формувати у дітей старшого дошкільного віку компетентності відповідно до Базового компонента дошкільної освіти в сучасних умовах з урахуванням вимог Нової української школи).

Учасники: вихователі-методисти, вихователі закладів дошкільної освіти.

Термін роботи: 2023 рік.

Періодичність: 1 заняття – 3 години, 3 заняття по 4 години (усього 15 години)

Форма роботи: науково-методичні вебсемінари.

Керівники:

Большукіна А.В., завідувач Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук;

Капустіна Н. О., методист Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

План роботи воркшопу за темою «Забезпечення розвитку дітей старшого дошкільного віку відповідно до вимог Нової української школи в сучасних умовах»

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин

1.	Науково-методичний вебсемінар «Формування особистості дитини в умовах реалізації засад Концепції Нової української школи, вимог Базового компонента дошкільної освіти (2021)»	Лютий	3
2.	Науково-методичний вебсемінар «Забезпечення всебічного гармонійного розвитку особистості дитини шляхом якісної організації освітнього процесу в сучасних умовах»»	Квітень	4
3.	Науково-методичний вебсемінар «Партнерська взаємодія педагогів з батьками вихованців як важлива умова гармонійного розвитку дошкільника»	Травень	4
4.	Науково-методичний вебсемінар «Визначення перешкод і шляхів їх усунення щодо реалізації принципу наступності між дошкільною та початковою освітою»	Жовтень	4
Усього			15

Методичне забезпечення

1. Базовий компонент дошкільної освіти (*нова редакція*): наказ МОН України від 12.01.2021 № 33 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti-derzhavnogo-standartu-doshkilnoyi-osviti-nova-redakciya>

2. Закон України «Про дошкільну освіту» № 2628–ІІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>

3. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / Національна академія педагогічних наук України. – Київ: ФОП Ференець В.Б., 2020.– 44 с.

4. Методичні рекомендації до оновленого Базового компонента дошкільної освіти: лист МОН України від 16.03.2021 № 1/9-148 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti>

5. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

6. Про перелік навчальної літератури та навчальних програм рекомендованої МОН України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2022/2023 навчальному році: лист МОН України від 14.09.2022 № 1/10686-22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-pereliki-navchalnoyi-literaturi-ta-navchalnih-program-rekomendovanih-ministerstvom-osviti-i-nauki-ukrayini-dlya-vikoristannya-v-osvitnomu-procesi-zakladiv-osviti-u-20222023-navchalnomu-roci>

7. Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році: лист МОН України від 27.07.2022 № № 1/8504-22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-okremi-pitannya-diyalnosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-20222023-navchalnomu-roci>

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ «Якісна освіта»**

**ПРОГРАМА
методичного воркшопу
за темою «Сучасні концепти діяльності вчителя
технологічної освітньої галузі»**

**Компонент комплексної програми
підвищення кваліфікації за напрямом
«Педагогічні працівники
з трудового навчання і технологій»**

Актуальність. Сучасні вимоги до технологічної підготовки потребують запровадження принципів, які визначають сутність і перспективність технологічної освіти. Визначальне місце в забезпеченні високого рівня технологічної освіти, крім загальнодидактичних (науковості, наочності, зв'язку навчання з практикою, послідовності й наступності, урахування вікових особливостей, міцності, активності), належить таким важливим принципам, як творчість, варіативність, диференціація, системність, ергономічність, педагогічне проєктування.

Провідною місією технологічної освіти є забезпечення цілісного інтелектуального, соціального й духовного розвитку особистості школяра, формування його технологічної культури, виховання внутрішньої потреби й поважного ставлення до праці, підготовка до успішної творчої предметно-перетворювальної діяльності та професійного самовизначення.

Головна мета технологічної освіти полягає у формуванні технічно, технологічно й комп'ютерно освіченої особистості, підготовленої до життя й активної природовідповідної предметно-перетворюючої діяльності в умовах сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства, життєво необхідних знань, умінь і навичок, основних компонентів інформаційної культури учнів, забезпеченні умов для їх професійного самовизначення, виробленні в них навичок творчої діяльності, вихованні культури праці, здійсненні допрофесійної та професійної підготовки за їх бажанням і з урахуванням індивідуальних можливостей.

Мета: удосконалення та розширення рівня предметно-методичної та інноваційної професійних компетентностей керівників ТМО предметів «Трудове навчання» і «Технології».

Завдання

1. Актуалізувати значення естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу на уроках предмета «Трудове навчання» та «Технології».
2. Розвинути навички креативного та технічного мислення.
3. Ознайомити учасників методичного воркшопу з досвідом формування ключових компетентностей на уроках предмета «Трудове навчання» та «Технології» учнів в умовах НУШ.
4. Надання науково-методичної й практичної допомоги вчителям предметів «Трудове навчання» та «Технології» щодо організації уроку в дистанційному форматі.
5. Удосконалити навички учасників методичного воркшопу із використання сучасних онлайн-інструментів реалізації STEM-проєкту.

Очікувані результати: за підсумками навчання слухачі удосконалять і розвинуть

- предметно-методичну компетентність (здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів у процесі здійснення учнями проектно-технологічної діяльності на уроках предметів «Трудове навчання», «Технології» в умовах Нової української школи»)
- інноваційну компетентність (здатність використовувати інновації у професійній діяльності та застосовувати проектно-технологічний підхід у викладанні предметів «Трудове навчання», «Технології» в умовах Нової української школи»).

Учасники: керівники ТМО предметів «Трудове навчання» і «Технології».

Термін роботи: 2023 рік.

Періодичність: усього 15 академічних годин (5 занять по 3 академічні години).

Форми роботи: вебсемінари, майстер-клас, методичний практикум, вебконференція.

Керівники:

Большукіна А.В., завідувач Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук;

Вороніна Г.Л., доцент кафедри виховання й розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук;

Панасенко А.В., методист Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

План роботи
методичного воркшопу за темою
«Сучасні концепти діяльності вчителя технологічної освітньої галузі»

№ з/п	Тема, форма роботи	Термін роботи	К-ть годин
1.	Вебсемінар «Розвиток естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу на уроках предмета «Технології»»	Січень 2023 року	3
2.	Вебсемінар «Креативне та технічне мислення: ефективні методики розвитку»	Березень 2023 року	3
3.	Майстерклас «Особливості формування ключових компетентностей на уроках предмета «Технології» учнів 6 класів»	Травень 2023 року	3
4.	Методичний практикум «Урок предмета «Технології» в дистанційному форматі»	Жовтень 2023 року	3
5.	Вебконференція «STEM-проект: сучасні онлайн-інструменти реалізації»	Грудень 2023 року	3
	Усього		15

Методичне забезпечення

8. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. URL: <http://www.mon.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2019 р.)

9. Джерело педагогічних інновацій. Національно-патріотичне виховання у навчальних закладах: Науково-методичний журнал. –Випуск № 2(10). Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 224 с.

10. Закон України «Про освіту» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

11. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст..226) Із змінами, внесеними згідно із Законом № 764-ІХ від 13.07.2020 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

12. Концепція Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 1233-р

13. Концепція нової української школи. [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://www.mon.gov.ua>.

14. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249613934>

15. Лист Міністерства освіти і науки України від 10.06.2019 № 1/9-365 «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2019/2020 н.р.» – [Електронний ресурс]. – режим доступу <http://www.mon.gov.ua>.

16. Назаренко Г. А. Використання сучасних виховних технологій у процесі ціннісного становлення учнівської молоді. Педагогіка і психологія. 2014, №1 (82). 37–45.

17. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 – 2020 р. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/68/2016>

18. Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти (наказ МОН України 26.12.2017 №1669. URL: <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18>

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ «Моя країна – Україна»**

**Програма
методичного кластеру
за темою «Формування ціннісної сфери школяра:
інноваційність, комунікативність, взаємодія»
для заступників директорів із виховної роботи,
педагогів-організаторів, класних керівників ЗЗСО**

**Компонент комплексної програми підвищення
кваліфікації заступників директорів із виховної
роботи, педагогів-організаторів, учителів фізичної
культури, української мови та літератури,
зарубіжної літератури, мистецтва, трудового
навчання та технологій, хімії та біології,
математики та інформатики, фізики та астрономії,
предмета «Захист України»**

Актуальність. Реформування української освіти на концептуальних засадах Нової української школи висуває нові вимоги до професійної діяльності педагога, зокрема і до його виховної діяльності.

Взаємодія людини в сучасному освітньому просторі відрізняється від співдіяння минулого часу та безпосередньо пов'язана з інноваціями на технологічному рівні: розширенням сфери застосування цифрових рішень і сервісів, доступністю гаджетів, інтенсивним розвитком соціальних медіа.

Розвиток професійної компетентності педагогів як вихователів, організаторів виховної діяльності потребує їх постійної професійної підготовки з урахуванням потреб суспільства й запитів дітей та молоді в умовах цифрової епохи.

До численних проблем у сфері виховання школярів, які традиційно вирішують освітяни, додаються нові виклики: як виховувати нове покоління людей, яке не мислить свого існування без гаджетів та інтернету, в умовах дефіциту «живого» спілкування між людьми, посиленого викликами воєнного стану. Особливої актуальності набуває потреба формування та розвитку у школярів гуманістичної та стійкої до маніпуляцій свідомості, виховання почуття патріотизму, національної гідності, громадянських якостей, формування моральних принципів, духовності, критичного мислення, інфомедійної грамотності.

Держава приділяє велику увагу проблемам формування ціннісних орієнтацій шкільної молоді на засадах загальнолюдських та національних цінностей, що відображено в таких нормативних документах: Закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», Національна програма «Освіта (Україна XXI століття)», Концепція Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року, Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року (наказ МОНУ № 527 від

06.06.2023), Концепція «Нова українська школа», Державний стандарт базової загальної середньої освіти.

Сучасні заклади освіти потребують становлення педагогічних працівників, класного керівника як суб'єкта виховної взаємодії з дитиною та дитячим колективом, особистісного та професійного саморозвитку як вихователя, формування й розвитку педагогічного колективу школи як колективу вихователів, взаємодії з сім'єю, громадою, іншими соціальними інститутами, спрямованої на активізацію їх виховного потенціалу.

Мета: розвиток компетентності педагогічного партнерства, предметно-методичної та інформаційно-цифрової компетентності педагогів як вихователів НУШ, підвищення ефективності організації та здійснення виховного процесу в ЗЗСО в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови.

Завдання:

– розглянути основні орієнтири ціннісного виховання особистості здобувача освіти, визначити шляхи підвищення ефективності виховання дітей та молоді засобами дистанційної освіти в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови;

– опрацювати нові форми та методи партнерської взаємодії учасників освітнього процесу щодо безпечної самореалізації в цифровому і медійному середовищах;

– набути практичні навички щодо організації наскрізного процесу виховання на засадах демократичних, національних, загальнолюдських цінностей з урахуванням дистанційного формату навчання.

Очікувані результати: у процесі навчання слухачі розвинути такі компетентності:

– **предметно-методичну компетентність** (здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здатність формувати ціннісні ставлення в учнів; здатність розвивати в учнів критичне мислення);

– **компетентність педагогічного партнерства** (набуто практичних навичок організації процесу виховання та партнерської взаємодії з урахуванням дистанційного формату навчання, отримано поглиблені знання щодо ціннісного виховання дітей та молоді);

– **інформаційно-цифрову компетентність** (здатність використовувати цифрові технології у виховному процесі).

Учасники: заступники директорів із виховної роботи, педагоги-організатори, класні керівники.

Термін роботи: 2023 рік.

Періодичність: усього 30 год., 3 заняття по 4 год., 6 занять по 3 год.

Форми роботи: вебсемінари в асинхронному форматі.

Керівники:

Большукіна А.В., завідувач Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», к.пед.н.;

Вороніна Г.Л., доцент кафедри виховання й розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», к.пед.н.;

Сіваченко І.Г., викладач кафедри виховання й розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»;

Горбенко Т.І., методист Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

**План роботи методичного кластеру
за темою «Формування ціннісної сфери школяра:
інноваційність, комунікативність, взаємодія»**

№з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість академічних годин
1.	Вебсемінар «Актуальні проблеми виховання дітей та молоді в умовах воєнного стану та післявоєнної	Лютий 2023 року	4

	відбудови. Психолого-педагогічна допомога дитині й родині»		
2.	Вебсемінар «Ціннісні орієнтації здобувача освіти: мета і результат виховання»	Березень 2023 року	3
3.	Вебсемінар «Виховання громадянина патріота – місія сучасного закладу освіти»	Квітень 2023 року	4
4.	Вебсемінар «Формування духовно-моральних цінностей як важливого аспекту виховання дітей та молоді»	Травень 2023 року	3
5.	Вебсемінар «Виховний потенціал сім'ї та соціальних інститутів: виклики сучасності»	Червень 2023 року	3
6.	Вебсемінар «Медіаосвіта як невід'ємний компонент безпечного виховного середовища сучасного закладу освіти»	Вересень 2023	3
7.	Вебсемінар «Інтерактивні методи формування цифрової та інфомедійної грамотності школярів в арсеналі педагога сучасного закладу освіти»	Жовтень 2023	3
8.	Вебсемінар «Учитель – носій цінностей українського народу»	Листопад 2023	3
9.	Вебсемінар. Заключне заняття «Практичний челендж»	Грудень 2023	4
Усього			30

Методичне забезпечення

1. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн.. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади: Наук. Видання. К.: Либідь, 2003. 280 с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. К.: Либідь, 2003. 344 с.
3. Джерело педагогічних інновацій. Компетентнісний підхід в освіті. Науково-методичний журнал. – Випуск № 3 (19). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017.– 148 с.
4. Інфомедійна грамотність онлайн: посібник для тренера / за заг. ред. Тараненко О. / Розроблено в рамках проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». – Київ: IREX, 2021. – 400 с.
5. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України та заходи щодо її реалізації до 2025 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
6. Концепція «Нова школа. Простір освітніх можливостей». URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>
7. Коростіль Л.А. Покоління Z: пошук способів педагогічної взаємодії. Народна освіта. Електронне наукове фахове видання. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5229
8. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: [навч. посібник] / Неля Євтихіївна Мойсеюк. К., 2003. 615 с.
9. Мороз О. Як не стати овочем. Інструкція з виживання в інфопросторі. Харків. Віват 2021.
10. Наказ МОН, молоді і спорту України від 31.10.2011 № 1243 «Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів».
11. Подоляк Л.Г. Основи вікової психології. Навчальний посібник. К.: Главник, 2012. 112 с.
12. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей», затверджена Вченими Радами Інституту проблем виховання (протокол № 6 від 02 липня 2018 року) та Інституту модернізації змісту освіти (протокол № 7 від 26 вересня 2018 року). URL: <https://ipv.org.ua/prohrama-nova-ukrainska-shkola/>
13. Сидоренко В.В. Концептуальні засади Нової української школи: ціннісно-світоглядний аспект.: збірник матеріалів III-ї Всеукраїнської Інтернет-конференції 18 квітня 2018р. м.Київ. У 2-х

частинах: Ч.1. / наукова редакція, упорядкування: В.В.Сидоренко, Я.Л.Швень. К.: Агроосвіта, 2018. 282 с. С. 121-128.

14. Сорока Г.І. Організація виховної роботи: планування, аналіз, методичне забезпечення. Харків, Видавнича група «Основа», 2006.

15. Сорока Г.І. Сучасні виховні системи та технології: навч.-метод. посібник. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. 128 с.

16. Указ Президента України від 25.05.2020 №195/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1952020-33789>

17. Черних О.О. Керівництво із соціально-педагогічного супроводу формування безпечної поведінки підлітків в Інтернеті: навчально-методичний посібник / Черних О.О. К.: ТОВ ЦП „КОМПРИНТ”, 2017. 104 с.

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБи «Професійний розвиток педагога», «Педагогічна творчість»**

**ПРОГРАМА
інноваційного методичного кластеру
«Механізми розвитку позашкільної освіти в умовах воєнного стану»
для керівників і заступників керівників закладів позашкільної освіти**

**Компонент комплексної програми
підвищення кваліфікації за напрямом
«Педагогічні працівники закладів
позашкільної освіти»**

Актуальність. У період війни, яку російська федерація розв'язала і веде проти України, виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого й здійснення системних заходів, спрямованих на розвиток позашкільної освіти.

Сьогодні Українська держава та її громадяни стають безпосередніми учасниками процесів, які мають велике значення для подальшого визначення, насамперед, своєї долі, долі своїх сусідів, подальшого світового порядку. У сучасних важких і болісних ситуаціях викликів та загроз, і водночас, великих перспектив розвитку, кардинальних змін у політиці, економіці, соціальній сфері пріоритетним завданням суспільного поступу, поряд із забезпеченням своєї суверенності й територіальної цілісності, пошуками шляхів для інтегрування в європейське та євроатлантичне співтовариство, є визначення нової стратегії виховання як багатокомпонентної та багатовекторної системи, яка великою мірою формує майбутній розвиток Української держави.

Сучасні виклики позашкільної освіти, зокрема, демографічні, кадрові, інфраструктурні, економічні, зумовлюють особливі підходи до організації освітнього процесу закладу позашкільної освіти в умовах воєнного стану. Особливого значення в діяльності керівника набувають питання збереження й підвищення якості та доступності позашкільної освіти, підтримки кадрового потенціалу, модернізації змісту позашкільної освіти відповідно до викликів, посилення співпраці з батьками, органами влади, громадськістю тощо. Ознакою 2023 року має стати 105 річниця позашкільної освіти в Україні як унікальної ланки національної системи освіти.

З 2020 року для педагогічних працівників закладів позашкільної освіти запроваджено методично корисну, практично спрямовану форму взаємодії – *інноваційний методичний кластер*, яка дозволяє втілити взаємодію між внутрішніми стейкхолдерами (структурними підрозділами Академії) та зовнішніми стейкхолдерами (закладами позашкільної, загальної середньої, дошкільної, професійно-технічної, вищої освіти, закладами культури, мистецтва, громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування тощо), що зацікавлені в створенні якісного освітнього позашкільного простору виховання, навчання, розвитку та соціалізації особистості дитини.

Реалізація кластерного підходу як засобу взаємодії сприяє встановленню тісних та перспективних зв'язків між закладами позашкільної освіти, громадськістю, іншими соціальними інститутами й вміщує цілий спектр творчої співпраці: знайомство з інноваційними педагогічними технологіями, науковими дослідженнями у сфері освіти; векторами розвитку позашкільної освіти в громадах; обмін креативними ідеями щодо організації управлінської та освітньої діяльності в ЗПО, практичними педагогічними знахідками, кращими досягненнями педагогічних колективів ЗПО Харківської області.

Вибір теми *«Механізми розвитку позашкільної освіти в умовах воєнного стану»* інноваційного методичного кластеру для керівників та заступників керівників закладів позашкільної освіти у 2023

році обумовлено основними нормативними актами: Законом України «Про освіту», «Про позашкільну освіту»; Концепцією «Нова українська школа»; Стратегією розвитку позашкільної освіти; Концепцією національно-патріотичного виховання в системі освіти України, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 06 червня 2022 року № 527.

Мета: удосконалення та розширення рівня інноваційної та організаційної професійних компетентностей керівників і заступників керівників закладів позашкільної освіти в умовах режиму воєнного стану.

Завдання:

1. Сформувати й розвинути теоретичні знання та практичні навички керівників та заступників керівників закладів позашкільної освіти щодо розширення функцій закладу позашкільної освіти як центру освітньої, соціокультурної та громадянської діяльності в адміністративно-територіальній одиниці з урахуванням навчання впродовж життя.

2. Поширити ефективний педагогічний досвід педагогів позашкільної освіти щодо моделей впровадження позашкільної освіти: децентралізації, партнерства, взаємодії; нового контенту педагогічних технологій в умовах воєнного стану, створення недискримінаційного середовища в ЗПО.

3. Підвищити мотивацію у керівників та заступників керівників ЗПО щодо розвитку потенціалу педагогічного колективу з питань формування та зміцнення національно-патріотичного виховання дітей.

Очікувані результати роботи кластеру: у процесі навчання слухачі

- удосконалять уміння застосовувати теоретичні знання та практичні інструменти щодо розширення функцій закладу позашкільної освіти як центру освітньої, соціокультурної та громадянської діяльності в адміністративно-територіальній одиниці з урахуванням навчання впродовж життя;

- розвинуть здатність використовувати моделі впровадження позашкільної освіти: децентралізації, партнерства, взаємодії; нового контенту педагогічних технологій в умовах воєнного стану, створення недискримінаційного середовища в ЗПО;

- удосконалять управлінські уміння щодо розвитку потенціалу педагогічного колективу з питань формування та зміцнення національно-патріотичного виховання дітей.

Термін роботи: 2023 рік.

Періодичність: усього 15 год., 3 заняття по 4 год., 1 заняття – 3 год.

Форми роботи: проблемний вебсеінар, науково-методичний вебсеінар, вебсеінар-практикум, методичний марафон ідей.

Керівники:

Большукіна А.В., завідувач Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук;

Вороніна Г.Л., доцент кафедри виховання й розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук;

Слізарова І.В., методист Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Учасники: керівники та заступники керівників закладів позашкільної освіти.

Формат проведення: дистанційний (асинхронний/синхронний на платформі Google-meet).

**План роботи
інноваційного методичного кластеру
«Медіапростір закладу позашкільної освіти: територія творчості»**

№ з/п	Форма проведення, тема	Термін	Кількість годин
1.	Проблемний вебсеінар за темою «Моделі впровадження позашкільної освіти: децентралізація, партнерство, взаємодія».	Березень, 2023р.	3

2.	Науково-методичний вебсеінар за темою «Новий контент педагогічних технологій в умовах воєнного стану та відновлення»	Квітень, 2023р.	4
3.	Вебсеінар-практикум за темою «Практичне педагогічне мислення: створення недискримінаційного середовища в ЗПО»	Травень, 2023р.	4
4.	Методичний марафон ідей за темою «Перспективи розвитку потенціалу педагогічного колективу закладу позашкільної освіти»	Червень, 2023р.	4
Усього годин:			15

Методичне забезпечення:

1. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про позашкільну освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
3. Енциклопедія позашкільної освіти / РДГУ, НМЦ інноваційних технологій виховного процесу НАНП України, РОППО; головний ред. Г.П. Пустовіт. Рівне: О. Зень, 2017. 525 с.
4. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> .
5. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України 06 червня 2022 року № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
6. Концепція «Нова українська школа». URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/> .
7. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проєктна діяльність: Науково-методичний збірник / за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. 140 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serp.n.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Nauk-metod.zbirnyk-Osv.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu-%20Innovatsiyna.ta.projektna.diyalnist.pdf>
8. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей: Київ, 2018. 40 с.
9. Стратегія розвитку позашкільної освіти / за заг. ред. проф. О.В. Биковської. К.: ІВЦ АЛКОН, 2018. 96 с. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/23320/Stratehiiia%20Rozvytku%20Pozashkilnoi%20svity.pdf;jsessionid=BD7C62C9B58CEC9649B17B1E7D1EA8BF?sequence=1>

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБи«Професійний розвиток педагога», «Педагогічна творчість»**

**ПРОГРАМА
інноваційного методичного кластеру
«Заклад позашкільної освіти як простір
виховання громадянина-патріота»
для методистів і керівників гуртків закладів позашкільної освіти**

**Компонент комплексної програми
підвищення кваліфікації за напрямом
«Педагогічні працівники закладів
позашкільної освіти»**

Актуальність. Функціонування системи освіти в умовах воєнного стану характеризується інтенсивним пошуком нових підходів, ефективних педагогічних та інформаційних технологій, інноваційних форм та методів організації освітнього процесу. Одним із ключових напрямів організаційно-методичного супроводу під час війни є підтримка активного впровадження інновацій в царину позашкільної освіти.

Особливого значення набуває наразі питання національно-патріотичного виховання як основоположного виклику сучасності, що є стрижнем формування свідомості нинішніх і майбутніх поколінь, які розглядатимуть розвиток держави як запоруку власного особистісного розвитку, що спирається на ідеї патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, гуманізму, соціального добробуту, демократії, свободи, толерантності, готовності до змін та до виконання обов'язку із захисту незалежності та територіальної цілісності України.

Позашкільна освіта має вагомі можливості в реалізації завдань виховання громадянина-патріота. У закладах позашкільної освіти накопичено багатий досвід формування патріотизму як почуття та базової якості особистості. Потужним джерелом і міцним підґрунтям виховання дітей і молоді під час воєнного стану та відбудови може стати переосмислення інноваційних педагогічних технологій виховання, розвитку, навчання та соціалізації, що відкриває нові можливості для закладу позашкільної освіти як простору становлення громадянина-патріота. Ознакою 2023 року має стати 105 річниця позашкільної освіти в Україні як унікальної ланки національної системи освіти.

З 2020 року для педагогів закладів позашкільної освіти запроваджено методично корисну, практично спрямовану форму – *інноваційний методичний кластер*, яка дозволяє втілити взаємодію між внутрішніми стейкхолдерами (структурними підрозділами Академії) та зовнішніми стейкхолдерами (закладами позашкільної, загальної середньої, дошкільної, професійно-технічної, вищої освіти, закладами культури, мистецтва, громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування тощо), що зацікавлені в створенні якісного освітнього позашкільного простору виховання, навчання, розвитку та соціалізації особистості дитини.

Реалізація кластерного підходу як засобу взаємодії сприяє встановленню тісних та перспективних зв'язків між закладами позашкільної освіти, громадськістю, іншими соціальними інститутами й вміщує цілий спектр творчої співпраці: знайомство з інноваційними педагогічними технологіями, науковими дослідженнями у сфері освіти; векторами розвитку позашкільної освіти в громадах; обмін креативними ідеями щодо організації управлінської та освітньої діяльності в ЗПО, практичними педагогічними знахідками, кращими досягненнями педагогічних колективів ЗПО Харківської області.

Вибір теми «Заклад позашкільної освіти як простір виховання громадянина-патріота» інноваційного методичного кластеру для методистів та керівників гуртків закладів позашкільної освіти у 2023 році обумовлено основними нормативними актами: Законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту»; Концепцією «Нова українська школа»; Стратегією розвитку позашкільної освіти; Концепцією національно-патріотичного виховання в системі освіти України, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 06 червня 2022 року № 527.

Мета: удосконалення та розширення рівня предметно-методичної та інноваційної професійних компетентностей методистів та керівників гуртків ЗПО щодо формування самодостатнього громадянина-патріота України, утвердження національної ідентичності підростаючого покоління на основі духовно-моральних цінностей Українського народу.

Завдання:

1. Сформуванню й розвинути теоретичні знання та практичні навички методистів та керівників гуртків закладів позашкільної освіти щодо шляхів становлення громадянина-патріота.
2. Поширити ефективний педагогічний досвід педагогів-позашкільників щодо формування патріотичних почуттів вихованців гуртка, змістовного дозвілля дітей та молоді як засобу набуття патріотичного досвіду.
3. Підвищити мотивацію методистів та керівників гуртків ЗПО щодо сприяння єднанню українського народу, зміцненню соціально-економічних, духовних, культурних основ розвитку українського суспільства і держави, інтеграції української культури в європейський та світовий простір.

Очікувані результати роботи кластеру: у процесі навчання слухачі

- удосконалять уміння застосовувати теоретичні знання та практичні інструменти щодо формування самодостатнього громадянина-патріота України;
- розвинути здатність забезпечувати утвердження національної ідентичності підростаючого покоління на основі духовно-моральних цінностей Українського народу;
- активізують бажання знаходити нові дієві інструменти для здійснення ефективної професійної діяльності.

Термін роботи: 2023 рік

Періодичність: усього 15 год., 3 заняття по 4 год., 1 заняття – 3 год.

Форми роботи: науково-методичний вебсеминар, проблемний вебсеминар, методичний марафон ідей, методичний колоквиум.

Керівники:

Большукіна А.В., завідувач Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук;

Вороніна Г.Л., доцент кафедри виховання й розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук;

Єлізарова І.В., методист Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Учасники: методисти та керівники гуртків закладів позашкільної освіти.

Формат проведення: дистанційний (асинхронний/синхронний на платформі Google-meet).

**План роботи
інноваційного методичного кластеру
«Медіапростір закладу позашкільної освіти: територія творчості»**

№ з/п	Форма проведення, тема	Термін	Кількість годин
1.	Науково-методичний вебсеминар за темою «Шляхи становлення громадянина-патріота в закладі позашкільної освіти».	Вересень, 2023р.	3
2.	Проблемний вебсеминар за темою «Національна ідея у формуванні патріотичних почуттів вихованців гуртка»	Жовтень, 2023р.	4
3.	Методичний марафон ідей за темою «Змістовне дозвілля дітей та молоді як засіб набуття патріотичного досвіду»	Листопад, 2023р.	4

4.	Методичний колоквіум за темою «Інтеграція української культури в європейський та світовий простір: принцип полікультурності в закладі позашкільної освіти»	Грудень, 2023р.	4
Усього годин:			15

Методичне забезпечення:

10. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
11. Закон України «Про позашкільну освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
12. Енциклопедія позашкільної освіти / РДГУ, НМЦ інноваційних технологій виховного процесу НАНП України, РОППО; головний ред. Г.П. Пустовіт. Рівне: О. Зень, 2017. 525 с.
13. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> .
14. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України 06 червня 2022 року № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
15. Концепція «Нова українська школа». URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/> .
16. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проєктна діяльність: Науково-методичний збірник / за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. 140 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serp.n.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Nauk-metod.zbirnyk-Osv.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu-%20Innovatsiyna.ta.projektna.diyalnist.pdf>
17. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей: Київ, 2018. 40 с.
18. Стратегія розвитку позашкільної освіти / за заг. ред. проф. О.В. Биковської. К.: ІВЦ АЛКОН, 2018. 96 с. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/23320/Stratehii%20Rozvytku%20Pozashkilnoi%20svity.pdf;jsessionid=BD7C62C9B58CEC9649B17B1E7D1EA8BF?sequence=1>

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБи «Якісна освіта», «Професійний розвиток педагога»**

**ПРОГРАМА
віртуального діалогу «Громадянська освіта в Новій українській школі»**

**Компонент комплексної програми
підвищення кваліфікації педагогічних
працівників з історії**

Актуальність. Обравши курс на європейську інтеграцію, Україна впроваджує систему громадянської освіти, орієнтованої на сприйняття цінностей, виховання громадянської ідентичності демократичного типу.

Зараз нашій країні вкрай необхідна консолідація демократії, тобто становлення і відтворення демократичної політичної практики, моделей та зразків поведінки, характерних для демократичної політичної культури, подальше формування та удосконалення різноманітних демократичних структур, звикання людей до життя в умовах демократії.

Важливою метою громадянської освіти є навчання демократичним цінностям, оскільки вони відіграють важливу роль в контексті демократизації України. Ефективні демократичні політичні інститути можна сформулювати при наявності відповідного ціннісного наповнення, а не тільки копіювання зовнішньої формальної оболонки.

На сучасному етапі в громадянській освіті відбуваються певні зміни: зміщення акценту від отримання теоретичних знань в сфері суспільних наук до громадянської компетентності та досвіду бути громадянином. Саме вони дозволяють людині бути активним суб'єктом соціально-політичних практик демократичного суспільства.

Важливість шкільної громадянської освіти зумовлена політичними реаліями та соціальним замовленням українського суспільства, визначенням спільних для громадян демократичних цінностей і національних ідеалів, участю України в загальноосвітніх та європейських політичних, економічних і соціокультурних процесах.

В умовах збройної агресії російської федерації проти України спостерігається грубе порушення прав людини з боку країни-агресорки. Механізмом захисту прав людини під час збройного конфлікту є міжнародне гуманітарне право. Окремі питання з міжнародного гуманітарного права були інтегровані в оновлені навчальні програми з історії та інтегрованого курсу «Громадянська освіта». Ці питання є складними для розуміння учнями, а також – певним викликом для вчителів. Отже, інтеграція питань МГП потребує методичної допомоги.

Разом із цим, ефективне навчання учнів/учениць історії, курсів громадянської та історичної освітньої галузі, інтегрованого курсу «Громадянська освіта» потребує створення та впровадження в освітній процес нового методичного інструментарію, спрямованого на розвиток їхньої громадянської компетентності, що реалізується в активному залученні до проблемного навчання, експериментування, розвитку критичного мислення, самостійності суджень й творчого потенціалу.

Усе вище зазначене потребує відповідної підготовки вчителів та підвищення їх професійної компетентності з питань громадянської освіти в Новій українській школі.

Мета: розвиток громадянської та предметно-методичної компетентностей учителів громадянської освіти, історії, інтегрованих курсів громадянської та історичної освітньої галузі через здатність усвідомлювати цінності громадянського суспільства та вміння формувати ціннісні ставлення в учнів.

Завдання:

- актуалізувати важливість освіти для демократичного громадянства;
- сприяти розвитку громадянської компетентності педагогів та здобувачів освіти;
- поширити сучасні практики формування складових громадянської компетентності;
- надати науково-методичну допомогу вчителям щодо питань формування громадянської компетентності в учасників освітнього процесу закладів загальної середньої освіти.

Очікувані результати: успішне вдосконалення та розширення професійних компетентностей:

- громадянської (здатність діяти відповідально та свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права та обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства);
- предметно-методичної (здатність формувати та розвивати в учнів громадянську компетентність та ціннісні ставлення; використовувати інтегроване навчання та сучасні методики навчання).

Учасники: учителі громадянської освіти, історії, інтегрованих курсів громадянської та історичної освітньої галузі.

Термін роботи: 2023 рік.

Періодичність: 3 заняття по 4 академічні години, 1 заняття – 3 академічні години. Усього 15 год.

Форми роботи: фасилітована дискусія, онлайн-спілкування, ресурсна зустріч, семінар-практикум.

Керівник віртуального діалогу: Сідорчук В.П., методист Центру методичної та аналітичної роботи, тренер з прав людини, тренер з курсу «Вивчаючи міжнародне гуманітарне право», регіональний координатор-тренер громадянської та історичної освітньої галузі, тренер НУШ.

**План роботи
віртуального діалогу «Громадянська освіта в Новій українській школі»**

№ з/п	Форма проведення, тема	К_ть годин	Термін
1	Фасилітована дискусія за темою «Громадянська освіта – вимога часу»	4	Березень
2	Онлайн-спілкування за темою «Громадянськознавча складова суспільствознавчих курсів Нової української школи. Розвиток громадянської компетентності учнів на уроках історії»	4	Квітень
3	Ресурсна зустріч за темою «Реалізація змісту нових тем курсу “Громадянська освіта”»	4	Травень
4	Семінар-практикум за темою «Особливості сучасного уроку курсів громадянської та історичної освітньої галузі та інтегрованого курсу «Громадянська освіта»	3	Червень
	Усього	15	

Методичне забезпечення

1. Закон України «Про освіту». URL: <http://surl.li/ixnq>
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <http://surl.li/mfrk>
3. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <http://surl.li/kenw>
4. Концепція «Нова українська школа». URL: <http://surl.li/hoha>
5. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. URL: <http://surl.li/tctn>
6. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році. 6 – 11 класи. Освітня галузь «Суспільствознавство». Громадянська освіта. URL: <http://surl.li/ctwgy>
7. Громадянська освіта. Навчальна програма інтегрованого курсу для 10 класів закладів освіти. URL: <http://surl.li/ctvch>
8. Громадянська відповідальність: 80 вправ для формування громадянської та соціальної компетентностей під час вивчення різних шкільних предметів. 5 – 9 клас. Посібник для вчителя / Рафальська М., Боярчук О., Герасим Н. та ін. – Х.: Вид. група «Основа», 2017. – 136 с.
9. Кабан Л.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів в новій українській школі. URL: <https://repository.kristti.com.ua/handle/eiraise/992>
10. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/hromadians-ka-ta-istorychna-osvitnia-haluz/>
11. Навчальні модулі для формування громадянської компетентності. URL: <https://www.ed-era.com/modules/>
12. Нова українська школа: poradnik dla vchytela / Під заг. ред. Бібік Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с.
13. Пометун О. І. Формування громадянської компетентності: погляд з сучасної педагогічної науки / О. І. Пометун // Вісник програм шкільних обмінів. – 2005. – № 23. – С. 18 – 20.
14. Пометун О. Ремех Т. Оцінюємо учнів з громадянської освіти в контексті компетентнісного підходу. URL: <http://surl.li/bacmg>
15. Рамка компетентностей для культури демократії. Том 1. Контекст, концепції та модель. Європейський центр ім. Вергеланда, листопад 2018. – 84 с.

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБи «Професійний розвиток педагога», «Якісна освіта»**

**ПРОГРАМА
мистецького ХАБу «Формування медіаграмотності на уроках Мистецтва»**

**Компонент комплексної програми
підвищення кваліфікації підвищення
кваліфікації за напрямом «Викладання
інтегрованого курсу «Мистецтво»**

Актуальність. Обравши курс на європейську інтеграцію, Україна впроваджує систему мистецької освіти, орієнтованої на сприйняття цінностей, виховання ідентичності демократичного типу.

Зараз нашій країні вкрай необхідна консолідація суспільства.

Важливою метою мистецької освіти є навчання цінностям, оскільки вони відіграють важливу роль в контексті демократизації України., забезпечення якості освіти щодо формування нової генерації громадян-патріотів, які є цілісними особистостями з новим типом мислення, здатних творчо і креативно діяти впродовж життя.

Особливості опанування мистецтва пов'язані з його унікальною освітньою місією – формування в людини ціннісних естетичних орієнтацій. Художні твори здатні пробуджувати креативний потенціал учнів для самореалізації та участі в соціокультурній творчості. Сучасні електронні мережі, цифровізація розширює реальність, надає можливість отримувати інформацію в різноманітних форматах; але вона потребує аналізу, перевірки, інтерпретації, критичного ставлення та естетичного оцінювання. Важливими є вміння вирізняти в інформаційних глобальних потоках справжні загальнолюдські цінності й орієнтуватися на них.

Цифровізація освітнього середовища впливає на сприйняття візуальної інформації людиною. Візуальною образністю пронизані тексти та гіпертексти різної природи, зокрема важливими є медіатексти. Тому вивчення мистецтва та формування медіаграмотності має спрямовуватися не тільки на формування культури особистості, а й на низку ключових і предметних компетентностей, зокрема медіакомпетентностей.

Медіакомпетентність – це уміння ефективно взаємодіяти з медіапростором, правильно розуміти, оцінювати інформацію, аналізувати, передавати її іншим, дотримуючись медіакультурних цінностей, уподобань і стандартів. Медіакомпетентність характеризується такими критеріями: розуміння видів впливу медіа на людину і суспільство, вміння уникати маніпуляцій; уміння здійснювати комунікацію тощо. Медіакомпетентний учитель у своїй професійній діяльності вміє: здійснювати критичний огляд медіа продуктів; застосовувати раціональні методи пошуку, відбору, систематизації та використання медіа текстів; здатен протистояти маніпуляції та пропаганді; застосовує у процесі навчання комп'ютерні програми, навчальні ресурси глобальної мережі Інтернет; раціонально поєднує традиційні методи навчання з мультимедійними засобами ілюстрації та демонстрації інформації.

На сучасному етапі в мистецькій освіті відбуваються певні зміни: зміщення акценту від отримання теоретичних знань в сфері суспільних наук до мистецької компетентності та досвіду бути громадянином. Саме вони дозволять людині бути активним суб'єктом соціально-політичних практик демократичного суспільства.

Важливість шкільної мистецької освіти зумовлена політичними реаліями та соціальним замовленням українського суспільства, визначенням спільних для громадян демократичних цінностей і національних ідеалів, участю України в загальносвітових та європейських політичних, економічних і соціокультурних процесах.

Усе вище зазначене потребує відповідної підготовки вчителів та підвищення їх професійної компетентності з питань мистецької освіти в Нові українській школі.

Мета: розвиток предметно-методичної, емоційно-етичної та інноваційної компетентностей учителів мистецької освітньої галузі щодо формування та розвитку медіакомпетентності здобувачів освіти ЗЗСО.

Завдання:

1. Формування готовності вчителів ЗЗСО до реалізації інтеграції медіаграмотності в навчальні предмети: мистецтво, образотворче та музичне мистецтво.
2. Актуалізувати питання медіаграмотності під час війни: проектування та моделювання уроку з предметів мистецької освітньої галузі.
3. Обґрунтувати методичні основи формування та розвитку медіакомпетентності учнів ЗЗСО.
4. Надати науково-практичну допомогу вчителям щодо використання прийомів медіаторчності на уроках мистецтва, образотворчого та музичного мистецтва.

Очікувані результати: у ході навчання слухачі

- розвинуть **предметно-методичну компетентність** – здатність моделювати зміст навчання предмету «Мистецтво» (інтегрований курс) відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів, здатність формулювати та розвивати в учнів ключові та мистецькі компетентності, здатність здійснювати інтегроване навчання учнів, здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання;
- **розвинуть емоційно-етичну компетентність** – здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу інтегрованого курсу «Мистецтво», здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.
- **Інноваційна** – здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі, використовувати інновації в професійній діяльності, застосовувати технології формування та розвитку медіакомпетентності учнів ЗЗСО на уроках «Мистецтво» (інтегрований курс).

Учасники: учителі мистецтва, образотворчого та музичного мистецтва закладів загальної середньої освіти.

Термін роботи: 2023 рік.

Періодичність: 3 заняття по 4 академічні години, 1 заняття - 3 академічні години. Усього 15 год.

Форми роботи: вебсемінар, воркшоп, вебсемінар-практикум.

Керівник мистецького Хабу: Косенко К.О., методист Центру методичної та аналітичної роботи, магістр управління освіти, тренер-фасилітатор програми Британської Ради в Україні та МОНУ «Ключові уміння 21-го століття», Чуркіна В.Г., доцент кафедри виховання й розвитку особистості, канд. мистецтвознав., магістр управління, медіа-тренер, тренер НУШ.

**План роботи
мистецького Хабу «Формування медіаграмотності на уроках Мистецтва»**

№ з/п	Форма проведення, тема	К-ть годин	Термін
1	Вебсемінар за темою «Інтеграція медіаграмотності в навчальні предмети: мистецтво, образотворче та музичне мистецтво»	4	Березень
2	Воркшоп за темою «Медіаграмотність під час війни: проєктування та моделювання уроку з предметів мистецької освітньої галузі»	4	Червень
3	Вебсемінар-практикум за темою «Формування та розвиток медіакомпетентності учнів ЗЗСО»	4	Вересень
4	Вебсемінар-практикум за темою «Медіаторчість на уроках мистецтва, образотворчого та музичного мистецтва»	3	Листопад
Усього		15	

Методичне забезпечення

1. Вправи, які розвивають навички інфомедійної грамотності. Навчально-методичне видання. К.: IREX в Україні, 2020.
2. Збірка методичних матеріалів для формування навичок інфомедійної грамотності. Навчально-методичне видання. К.: IREX в Україні, 2020.
3. Закон України «Про освіту». URL: <http://surl.li/ixnq>
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <http://surl.li/mfrk>
5. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyakipitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
6. Детектор медіа <https://ms.detector.media/>
7. Добірка онлайн-ресурсів про медіаграмотність від освітнього омбудсмена
8. https://nus.org.ua/news/dobirka-onlajn-resursiv-pro-mediagramotnist-vid-osvitnogo-ombudsmena/?fbclid=IwAR2hoJxwMyr22huUzWP3NhcJC_kx5HSgT2_Av4SnjPi8nUR80UYhlp5yM_k
9. Інтеграція інфомедійної грамотності у навчальний процес. Навчально-методичні матеріали проєкту "Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність". – К.: IREX в Україні, 2019-2020.
10. Концепція «Нова українська школа». URL: <http://surl.li/hoha>
11. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosviti-v-ukraini-nova-redaktsiya/>
12. Медіаграмотність <https://osvita.diia.gov.ua/courses/mediagramotnist-u-casi-pandemii?fbclid=IwAR0hV8z3XHGbZq-F9yQX7fG80cNSbWK1ANuAZJnkB1eEMHSsAOrbZWomgs0>
13. Медіакритика <https://www.mediakrytyka.info/> «Медіаграмотність в умовах воєнних дій <https://toolbox.medialiteracy.org.ua/toolbox/zvidky-vy-cze-znayetefaktcheking-pisni-zapozycheniv-ukrayiny/> https://toolbox.medialiteracy.org.ua/predmet/mystecztvo/?post_types=toolbox <https://www.facebook.com/aupfoundationhttps://toolbox.medialiteracy.org.ua/toolbox/zvid>
15. [y-vy-cze-znayetefaktcheking-pisni-zapozycheniv-ukrayiny/](https://www.mediakrytyka.info/)
16. Медіаосвіта та медіа грамотність: підручник / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волощенко; За науковою редакцією В.В.Різуна. – К.: Центр Вільної Преси, 2012. – 352 с.
17. Медіакультура та медіаосвіта учнів ЗОШ: візуальна медіа культура / Наталія Череповська. – К.: Шк. Світ, 2010. – 128с.
18. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Комаровська О. А., Лемешева Н. А.) <https://drive.google.com/file/d/1rDG0XrahXJjmh2TFVu1agv6Ko0Wex17/view>

19. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Івасюк О. М., Комаровська О. А., Кізілова Г. О., Лемешева Н. А., Лобова О. В., Назар Л. Й., Чужина І. Ю, Шулько О. А.)
20. <https://drive.google.com/file/d/1Prhqk11XDJri4ZtXANe2Za59HUoyMhFo/view>
21. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М., Просіна О.В.)
<https://drive.google.com/file/d/1MuHajU0pMiPnv7INWRvu8rrXoMYz6D7H/view>
22. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для
23. закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л.Г.)
https://drive.google.com/file/d/1sQMkamUN1fNWNr3TPp5mPjAWFoeBjK_/view
24. Навчальні матеріали "Інфо-медійна грамотність на уроках мистецтва" для учнів 9 класу
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi-pidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon/info-medijna-gramotnist-na-urokah-mistectva>
25. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; За науковою редакцією В.В.Різуна та В.В. Літостанського. – К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2013. – 447 с.
26. Психологія масової комунікації та медіаосвіти ІСПП НАПН України
<http://mediaosvita.org.ua/uk/>
27. Скановані підручники та відеоуроки Система e-pidruchnyky.net
28. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти – Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyiosviti>
29. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с.
30. IREX. Україна. URL: <https://www.irex.org/>.

**Регіональний проєкт підвищення якості освіти
«Освітній технопарк Харківщини – 2030»
ХАБ «Якісна освіта»**

**ПРОГРАМА
методичного кафе за темою «Освітні інновації в професійній діяльності
вчителя початкових класів»**

**Компонент комплексної програми
підвищення кваліфікації підвищення
кваліфікації вчителів початкових класів**

Актуальність. У професійному стандарті «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» виокремлено трудову функцію «Безперервний професійний розвиток». Її підґрунтя складають професійні компетентності – «інноваційна» та «здатність до навчання впродовж життя», які є інтегрованими між собою за змістом, взаємодоповнюють і обумовлюють одна одну. Провідним компонентом інноваційної професійної компетентності є «здатність використовувати інновації у професійній діяльності». Теоретичними засадами цієї компетентності виступають обізнаність учителів щодо освітніх інновацій та їхніх характеристик. Практичним складником здатності використовувати інновації у професійній діяльності є вміння педагогів аналізувати інформацію щодо освітніх інновацій, умов їх впровадження, інтегрувати інновації у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу та сучасних вимог до педагогічної діяльності з урахуванням особливостей діяльності закладу освіти, індивідуальних потреб учнів. Застосування інноваційних освітніх технологій потребує від учителів систематичного здійснення моніторингу власної педагогічної діяльності, своєчасного визначення власних професійних потреб. Важливим чинником успішності впровадження нових освітніх технологій і методик є взаємодія з іншими вчителями на засадах партнерства й підтримки.

В умовах сучасних реалій існують певні виклики організації та здійснення освітнього процесу в початковій школі, до розв'язання яких мають бути підготовлені вчителі початкових класів. Так, педагоги повинні бути спроможними

- створювати психологічно безпечне освітнє середовище, яке є умовою якості навчання молодших школярів;
- застосовувати в умовах дистанційного освітнього процесу прийоми навчання, цікаві для дітей молодшого шкільного віку (наприклад, медіаігри);
- використовувати в своїй роботі найсучасніші досягнення науки (зокрема, нейродидактики);
- урахувати в своїй роботі ресурси освітнього середовища молодших школярів;
- уміти формувати контрольні-оцінювальні дії як вагової складової навчальної діяльності молодших школярів;
- розвивати творчі здібності здобувачів освіти.

Окрім того, сучасному вчителю дуже важливо бути обізнаним щодо ефективних освітніх стратегій у початковій школі, які існують в економічно розвинених зарубіжних країнах.

Диджиталізація освітніх ресурсів, необхідних для професійної діяльності вчителя початкових класів, вільний доступ до цифрових джерел, достатньо високий рівень сформованості в педагогів інформаційно-цифрової та предметно-методичної професійних компетентностей, бажання презентувати свої творчі нароби вимагають використання в системі підвищення кваліфікації вчителів початкових класів сучасних, ефективних і привабливих, форм підвищення кваліфікації. Із огляду на це для об'єднання вчителів початкових класів Харкова й Харківської області, зацікавлених в інноваційних пошуках, започатковано діяльність методичного кафе за темою «Освітні інновації в професійній діяльності вчителя початкових класів».

Методологічною основою методичного кафе виступає фасилітаційна техніка *світове кафе* (*World Café*). *Світове кафе* – альтернативний формат обговорення питань у великих групах. У наукових джерелах *Світове кафе* визначають як техніку, метод, методологію, підхід, практичний семінар. Суть *Світowego кафе* полягає в конструктивному спілкуванні між учасниками й продукуванні нових думок та ідей. *Світове кафе* надає можливість людині продемонструвати лідерські якості, здатність до генерування нових ідей, спроможність приймати відповідальні рішення, працювати в команді та ін.

Мета методичного кафе: удосконалення здатності до навчання впродовж життя інноваційної, рефлексивної та предметно-методичної професійних компетентностей учителів початкових класів.

Завдання:

1. Поглиблення у вчителів початкових класів знань щодо новітніх ефективних освітніх стратегій (технологій, методик, підходів) для використання в освітньому процесі початкової школи. Мотивування педагогів до навчання протягом життя.

2. Удосконалення здатності вчителів застосовувати інновації у педагогічній діяльності.

3. Розвиток умінь педагогів застосовувати та/або розробляти нові підходи, освітні технології та методи для розв'язання викликів у професійній діяльності.

4. Створення умов для набуття вчителями вмінь взаємодіяти з іншими педагогами на засадах педагогічного партнерства та підтримки.

5. Розвиток критичного мислення, лідерських якостей особистості.

Очікувані результати: за результатами участі в методичному кафе учителі початкових класів удосконалять і розширять такі загальні та професійні компетентності

- підприємницьку загальну (здатність до генерування нових ідей, ініціативності та підприємливості, виявлення та розв'язання викликів);

- інноваційну професійну (здатність використовувати сучасні ефективні освітні технології – створення позитивного психоемоційного клімату, забезпечення розвивального освітнього простору, формування навчальної діяльності, розвитку творчих здібностей здобувачів освіти та ін.).

Учасники: учителі початкових класів.

Термін роботи методичного кафе: 2023 рік.

Періодичність: усього 30 годин (10 занять по 3 години)

Форма роботи: науково-практичні онлайн семінари, вебконсультації

Модератори школи: Большукіна А.В., завідувач Центру громадянського виховання, канд. пед. наук; Коченгіна М.В., завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти, канд. пед. наук.

**План роботи методичного кафе
за темою «Освітні інновації в професійній діяльності
вчителя початкових класів»**

№ пор.	Тематика	Терміни проведення	Кількість навчальних годин
1.	Вебконсультація «Найвидатніші дослідження в освіті в 2022 році» (за версією EDUTOPIA, освітнього фонду Джорджа Лукаса): віртуальний інформаційно-аналітичний огляд	Січень 2023 року	3
2.	Науково-практичний вебсеінар Застосування гумору для оптимізації навчання молодших школярів: як позитивні емоції допомагають покращити якість освіти	Лютий 2023 року	3
3.	Науково-практичний вебсеінар Едьютейнмент (Edutainment): принцип, метод чи технологія? Шляхи впровадження «навчання як розваги» в освітній процес початкової школи	Березень 2023 року	3
4.	Науково-практичний вебсеінар Медіаігри як ресурс підвищення якості початкової освіти	Квітень 2023 року	3
5	Науково-практичний вебсеінар Нейродидактика як тренд в освіті. Використання наукових надбань нейродидактики в роботі вчителя початкових класів	Травень 2023 року	3
6	Науково-практичний вебсеінар Ефективні освітні стратегії в початковій школі зарубіжних країн: можливості інтеграції у вітчизняну початкову освіту	Червень 2023	3
7	Науково-практичний вебсеінар Освітнє середовище молодших школярів: компоненти й ресурси, які важливо враховувати в роботі вчителя початкових класів	Вересень 2023 року	3
8	Науково-практичний вебсеінар Формування контрольно-оцінювальних дій як вагової складової навчальної діяльності молодших школярів	Жовтень 2023 року	3
9	Науково-практичний вебсеінар Технології розвитку творчих здібностей учнів початкової школи	Листопад 2023 року	3
10	Науково-практичний вебсеінар Підсумкова зустріч учасників методичного кафе «Освітні інновації в професійній діяльності вчителя початкових класів»	Грудень 2023	3
Усього			30

Методичне забезпечення

1. Баладинська І. В. Європейський досвід організації художньої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://eprints.zu.edu.ua/26742/1/%D0%91%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0.pdf> .
2. Волинець Л. Тенденції розвитку загальної мистецької освіти в країнах Європейського Союзу / Людмила Волинець // Порівняльно-педагогічні студії. – № 2. – 2009. – С. 36-47.
3. Губень Д.О. Педагогічний гумор як засіб підвищення ефективності освітнього процесу в сучасній вищій школі України. URI: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/2930> .
4. Литвинова С. Г. Smart Kids як технологія навчання учнів початкової школи / С. Г. Литвинова // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2019. – Т. 71, № 3. – С. 53-69. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2019_71_3_7.
5. Павленко В. Художня освіта учнів у початковій школі Польщі [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<file:///C:/Users/User/Downloads/%D0%9C%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D0%B2%20%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D1%89%D1%96%20222529-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-526509-1-10-20210505.pdf> .
6. Писарчук О. використання гумору в умовах дистанційного навчання учнів початкової школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<file:///C:/Users/User/Downloads/%D0%92%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%20%D0%B3%D1%83%D0%BC%D0%BE%D1%80%D1%83.pdf> .
7. Полтавець В. Л. Художнє виховання учнів у початковій школі Франції / В.Л. Полтавець. – Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.07 – теорія і методика виховання. – Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Луганськ, 2008. – 206 с.
8. Професійний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>.
9. Савчин, Г., & Ясеницька, Ж. (2019). Сучасні тенденції мистецької освіти у початковій школі. Молодий вчений, 7 (71), 58-61. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-7-71-13>
10. Суліменко О. Стан і перспективи розвитку мистецької освіти за кордоном / О. Суліменко [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
[file:///C:/Users/Admin/Downloads/apmpmn_2010_3_57%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/apmpmn_2010_3_57%20(1).pdf)
11. Сухопара, І., & Тимошук, М. (2021). ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЕДЬЮТЕЙНМЕНТ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ». Молодий вчений, 10 (98), 73-77. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-10-98-19>.
12. Ярмак І. Мистецька освіта у початковій школі Євросоюзу: тенденції / І. Ярмак // Порівняльно-педагогічні студії. – № 6 (20). – 2014. – С. 122-131.
A Quick Reference Guide for Hosting World Café [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.theworldcafe.com/wp-content/uploads/2015/07/Cafe-To-Go-Revised.pdf>
13. How Teachers Can Bring Humor Into the Classroom [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.waldenu.edu/online-masters-programs/ms-in-education/resource/how-teachers-can-bring-humor-into-the-classroom>
14. Get to know the different types of World Cafés [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldcafe.eu/en/world-cafe-approach/>
15. Maurice J. Elias. Using Humor in the Classroom [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.edutopia.org/blog/using-humor-in-the-classroom-maurice-elias> .
16. The World Café [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://theworldcafe.com/>
17. Brown Juanita. Isaacs David. The World Cafe: Living Knowledge Through Conversations that matter [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://thesystemsthinker.com/author/david-isaacs/>

18. The World Café Workshop, Meeting and Facilitation Method and Principles [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://therightquestions.co/the-world-cafe-workshop-facilitation-method/>
19. World Café [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://mbspguide.org/2022/03/18/world-cafe/>
20. WORLD CAFÉ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://participedia.net/method/167>
21. WORLD CAFÉ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://involve.org.uk/resources/methods/world-cafe>
22. WORLD CAFÉ <https://www.user-participation.eu/planning-the-process/step-5-participatory-methods/planning-the-future-visions-strategies-projects/world-cafe>
23. What is Edutainment? How is it Beneficial for Kids? <https://www.edsys.in/edutainment-beneficial-kids/>